

Pravništvo: Ljubljana, Kranjeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inzeratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 4. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
1. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842. Praga čisto 78.180.
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen posebnosti.
Naročnina: 300.000 mesečno Dn 25.—
Za inozemstvo Dn 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Kranjeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica 11. T.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Obrambni napori Velike Britanije

Kako živo je Anglija začutila potrebo po nagli in vsestranski zopetni oborožitvi na suhem, na morju in v zraku, nam je že v marcu letošnjega leta pokazala tako zvana »bela knjiga« angliške vlade, ki je izšla kot opravičilo izrednega povečanja angleških vojaških sil. Se pred izdajo te knjige pa je bilo iz razprav nekaterih najuglednejših angleških vojaških strokovnjakov mogoče spoznati, kakšni so bili nagibi, ki so Veliko Britanijo silili, da uvede v svoji obrambni politiki nov kurz. Tako je general Rowan Robinson v knjigi »Anglija, Italija in Abesinija«, ki je izšla lanske leto sredi najhujše zaostritve italijansko-angleškega spora v Sredozemlju, opozoril na velike pomanjkljivosti v vojaški poziciji Velike Britanije nasproti Italiji; italijanske prednosti so bile po njegovem mnenju predvsem »močna aviacija, velika in dobro oborožena armada in veliko število podmornic«. Bivši šef štaba angleških pomorskih sil v Gibraltarju lord Strawboldge pa je celo zapisal, da je aviacija popolnoma izbrisala značaj Gibraltarja kot nepremagljive trdnjave. Winston Churchill je v angleški spodnji zbornici z ogromnim in skrbno zbranim materialom neprestano svaril pred nevarnostmi zaradi naglega nemškega oboroževanja, zlasti izredno nagle gradnje letal in podmornic, teh dveh za Anglijo najnevarnejših tipov modernega orožja, v katerih izdelavi je Vel. Britanija silno zaostala.

Glavno razlago za povečano dinamiko v angleški obrambni politiki pa je treba vsekakor iskati v napetosti, ki se je vzporedno z abesinsko zadevo razvijala v Sredozemlju, tem »vodnem koridorju« angleškega imperija, cigar neovirana kontrola je pač najboljšje jamstvo za nadaljnjo zagotovitev angleških pozicij na Daljnem vzhodu. Že sam pogled na zemljevid nam kaže, da je Sredozemlje za Veliko Britanijo mnogo več kakor samo »cesta« ali »bližnjica« za doseg perifernih ozemelj v indijske in pacifiškem oceanu, kakor je to v svojih milanskih izjavah dejal šef italijanske vlade Mussolini. Ne smemo namreč pozabiti, da po tej »bližnjici« Anglija uvaža ogromno večino tega, kar ji je nujno potrebno za prehrano njenega prebivalstva in njene industrije, torej za njeno življenje: 80% žita, 86% volne, 45% bombaža, 78% kavičuka, 50% mineralnih olj itd.

Edenov »popravek« Mussolinijeve formulacije sredozemskega problema je ob upoštevanju teh števil več ko razumljiv. Sredozemsko morje je za Anglijo prav tako življenjsko vprašanje kakor za Italijo. Zato postaja čedalje bolj jasno, da sta po abesinski vojni trčila v tem predelu skupaj dva enako močna življenjska interesa: interes Velike Britanije, ki sili k obrambi v svrhu obdržanja pridobljenih pozicij, in interes Italije, ki sili k akciji v svrhu zagotovitve potrebnih pozicij.

V zvezi s temi obrambnimi potrebami Velike Britanije pa prihaja v Londonu v zadnjem času do izraza silna zaskrbljenost, ki jo zbujajo v glavnem vprašanje primerne in pravočasne oskrbe angleškega otoka z nekaterimi najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami in surovinami v primeru vojne. Tudi na tem polju so sedaj pridno na delu najboljši angleški strokovnjaki, ki iščejo rešitve temu zmotanemu in nevarnemu problemu, dokler je še čas. Prav v teh krogih pa prihaja v zadnjem času do izraza velika skrb zaradi naglega razvoja aviacije, ki utegne postati zelo nevarna angleškemu pomorskemu prometu, katerega glavna naloga je zalaganje domovine z vsemi potrebnimi sredstvi. Zato se pojavlja bojazen, da bi utegnila v primeru vojne Anglija ostati navezana samo na svoje domače produkte in pa na svoje zaloge.

Tako se vzporedno z napori za sistematično povečanje angleških vojaških sil pojavlja v Angliji težaven problem uspešne zaštite uvoza nekaterih najnujnejših življenjskih sredstev v primeru vojne. Napredek letalstva in nevarnost tega orožja v bodoči vojni sta dala temu problemu še posebno ostrino. Strokovnjaki se v polni meri zavedajo težkoč, ki se utegnejo tu pojaviti. Iz mnogih časopisnih razprav je razvidno, da se je danes položaj v tem pogledu zelo poslabšal. Dočim so še v zadnji svetovni vojni bile angleške ladje takoj na varnem, čim so enkrat srečno priplule do luke, kamor so bile namenjene, je v bodoči vojni skoro nemogoče misliti na redno pristajanje angleških trgovskih ladij n. pr. v zalivu Temze, ki bi bil stalno izpostavljen zračnim napadom. Če pomislimo, da se tu vsak dan izkrci povprečno tisoč vagonov življenjskih potrebščin, ki bi jih bilo treba v primeru vojne izkrcati kjerkoli drugje, si lahko predstavljamo, kakšne posledice bi to imelo za obrambo angleškega otoka. Še slabši izgledi pa se pojavljajo v zvezi z vprašanjem dovoza surovin. posebnost takih surovin, ki bi jih v primeru vojne v še večji meri zahtevala vojna industrija.

Nova evropska os:

LONDON-PARIZ-PRAGA-VARŠAVA?

Poljska pričakuje, da se bo mirovna fronta, ki gre iz Londona preko Pariza v Prago, razširila še na Varšavo

Varšava, 13. novembra. b. Ves današnji poljski tisk se obirno peča z uspehi Beckovega potovanja v London in pozdravlja do sežene uspehe. Celotno v opozicijskih krogih ne zanikajo, da je izmenjava misli med Beckom in Edenom nedvomno rodila velike uspehe. Uradni komuniké londonske vlade komentirajo na merodajnih mestih z naslednjimi značilnimi ugotovitvami:

1. Zagotovilo Foreign Office, da sta se oba državnika sporazumela v vseh skupnih vprašanjih, smatrajo tu za potrditev nedavnih Baldwinovih izjav, da se Anglija za bodoče nadeja ožjih zvez s Poljsko.

2. Anglija je brez dvoma pripravljena upoštevati poljske interese pri pogajanjih za sklenitev zapadnoevropskega pakta, kakor tudi to na nedvoumen način poudarja sam uradni komuniké.

3. Beckovi in Edenovi izjavi, da je mogoče mednarodno sodelovanje najboljšje zagotoviti v okviru DN, pripisujejo v Varšavi izredno velik mednarodnopolitični pomen, ker vidi-

jo v njej dokaz, da je tudi Poljska za sistem kolektivne varnosti v Evropi, kakor ga zagovarjajo angleški državniki, to se pravi v okviru ženevske ustanove, dočim se odklanjajo vse druge posebne obveznosti.

4. Izjava proti snovanju dveh ideoloških blokov v Evropi potrjuje, da dosedanja poljsko stališče v tem vprašanju odgovarja tudi angleškim interesom.

V zvezi z navezovanjem diplomatskih stikov med Varšavo in Londonom pričakuje sedaj poljska javnost, da se bo mirovna fronta držav, ki gre sedaj iz Londona preko Pariza v Prago razširila še na Varšavo, kar bo imelo za razvoj odnosov v srednji Evropi, zlasti pa za izboljšanje poljsko-češkoslovaških odnosov najboljše posledice.

Berlin vzemirjen

Berlin, 13. novembra. b. Iz komentarjev današnjega časopisa se da razbrati, da je politične kroge v komunikéju o raz-

govorih poljskega zunanjega ministra z Edenom posebno zadela točka, da bo treba pri pogajanjih za sklenitev zapadnega pakta računati tudi s poljskimi interesi. Nemčija se, kakor znano, upira vsaki raztegnitvi pogajanj za sklenitev zapadnega pakta na druga evropska vprašanja, posebej še na vprašanja evropskega vzhoda, kjer želi še v naprej ohraniti proste roke. Ker bi pa pritegnitev Poljske k zapadnim pogajanjem dejansko že predstavljala takšno raztegnitev in bi ta okoliščina lahko podžgala tudi Rusijo, da zahteva še ona sodelovanje pri zapadno evropskih pogajanjih, kaže časopisje razumljivo rezervirano napram londonskim Beckovim razgovorom in navedenemu poudarku londonskega uradnega komunikéja. Posebno značilen je v tem pogledu komentar »Völkischer Beobachterja«, ki direktno opozarja na nevarnost, da bi se sedaj tudi Rusija pojavila z enako zahtevo.

V ostalem skuša nemško časopisje po-

men Beckovega poseta v Londonu v očeh javnosti kolikor mogoče zmanjšati in izluščiti iz poročil vse, kar bi kakorkoli kazalo na kako »senzacionalnost« tega kon-takta.

Listi podrobno analizirajo londonski uradni komuniké o razgovorih z Beckom kakor tudi Beckovo izjavo zastopnikom svetovnega časopisa in prihajajo do zaključka, da so bili Beckovi uspehi v Londonu minimalni. V dokaz navajajo med drugim oni del izjav, v katerem se govori o potrebi upoštevanja poljskih interesov v primeru zaključitve takozvanega zapadnega pakta, češ da niti uradni komuniké londonske vlade, niti Beck v svojih izjavah ne povesta, kako bodo poljski interesi dejansko zaščiteni.

Glede židovskega vprašanja poudarja nemško časopisje, da je bil Eden za Beckove teze nedostopen. Na enak način tolmačijo tudi razgovor o gdemskem vprašanju, češ da je Eden Becka ponovno opozoril, da se to vprašanje Anglije same ne tiče in da je zato najboljšje, ako ga Poljska uredi direktno z Berlinom. Nemško časopisje hoče s tem očitno znova poudariti, da ni Gdansk nikak mednarodni problem, temveč samo nemško-poljsko vprašanje. Vse to dokazuje, kakor poudarjajo v turkajšnih diplomatskih krogih, da je Beckova pot v London precej vzemirila uradnih kroge na Wilhelmstrasse, ki so še do večraj zatrdjali, da so odnosi do Poljske nadvse prijateljski.

Vsa oblast v Nemčiji v Göringovih rokah

Govorice o popolni politični preosnovi tretjega rajha — Parlament bo ukinjen, namesto njega bo nastopil senat, ki bo štel 200 od Hitlerja imenovanih članov

Pariz, 13. novembra. b. »Oeuvre« objavlja podrobne informacije in govorce iz najrazličnejših nemških virov, po katerih se v kratkem pričakuje popolna preosnova nemške politike, in sicer v tem smislu, da bo odslej vse nemško javno življenje, posebno pa gospodarsko, finančno in industrijsko popolnoma podvrženo samo nemški oboroženi sili. Hitler se po teh informacijah ne namerava več izpostavljati v javnem življenju. Stopil bo v ozadje in bo le še redko prišel v Berlin. Bival bo večinoma na svojem posestvu v Berchtesgarnu. Ostal bo sicer še nadalje kancelar, vendar bo dejansko vso svojo oblast prenesel

na podkancelarja generala Göringa, ki bo prevzel funkcije predsednika posebnega tričlanskega direktorija, v katerem bosta razen njega še Ribbentrop in Keppeler, Hitlerjev gospodarski svetovalec. Parlament bo definitivno ukinjen in bo namesto njega nastopil senat, ki bo štel 200 od Hitlerja imenovanih članov. Vsi okrožni poglavarji bodo direktno podrejeni vojaški komandi. Hitler bi potemtakem obdržal samo še idejno vodstvo. V industrijskih krogih se je pojavila spricho tet vesti velika vzemirjenost, ker se vsi industrijaki, ki ne izdelujejo materiala za vojne namene, boje, da bodo njih industrije ustavljene.

Ciano v Budimpešti

Velike manifestacije v madžarskem parlamentu

Budimpešta, 13. novembra. AA. Ob 13.15 je prispel semkaj italijanski zunanji minister grof Ciano z gospos in spremstvom. Postaja je bila očiščena z italijanskimi in madžarskimi zastavami. Visoke goste so pozdravili predsednik madžarske vlade Daranyi, zunanji minister Kanya in druge ugledne osebnosti. Prebivalstvo Budimpešte je priredilo grofu Ciano in njegovi gospi priskrben sprejem.

Ob 14. uri je zunanji minister Kanya priredil intimno košilo na čast Ciano. Na kosilu je bil tudi ministrski predsednik Daranyi. Popoldne se je zunanji minister Ciano vpisal v sprejemno knjigo pri državnem opravniku Horthyju in pri nadškofu Seregyu, pri obeh predsednikih zbornice in pri članih vlade. Ob 16.30 je Ciano poletel parlament. Pokazal se je v diplomatski loži in mu je zbornica ob tej priliki priredila viharne ovacije. Socialni demokrati se demonstrativno niso udeležili seje. Ko je grof Ciano prispel v zbornico, se je debata prekinila. Vsi poslanci in ministri so se dvignili ter so pozdravili italijanskega zunanjega ministra s fašističnim pozdravom. Predsednik zbornice je imel govor, v katerem je izrazil zahvalo madžarskega parlamenta prijateljski kraljevi in cesarstvu Italije. V zbornici je izbruhnil vihar navdušenja, ko je predsednik omenil zadnji govor Mussolinija v Milanu, v katerem se je zavzel za madžarske zahteve. Po govoru predsednika

zbornice se je v prisotnosti zunanjega ministra grofa Ciana nadaljevala razprava. Grof Ciano si je nato v odmoru dal predstaviti vodilne politike madžarskega parlamenta.

Ob 17.30 se je grof Ciano sestal k prvemu razgovoru z ministrskim predsednikom Daranyijem.

Gospodarska pogajanja med Madžariko in Italijo, ki se vodijo v Rimu, so nalezela na težkoče glede izvoza živine. Da se premostijo težkoče, je odpotoval v Rim podpredsednik madžarskega urada za zunanjo trgovino Konkoly-Thege z nekaterimi strokovnjaki.

Ciano se bo vračal skozi Jugoslavijo

Rim, 13. novembra. o. Italijanski zunanji minister Ciano ostane v Budimpešti, kakor vse kaže, štiri dni. Pravijo, da se bo vrnil v Italijo preko Jugoslavije, službeno pa to še ni potrjeno, čeprav je zelo verjetno, ker so se odnosi med obema državama v zadnjem času zboljšali.

Nova preosnova italijanske vlade

Rim, 13. novembra. k. Včeraj je bila po kratkem presledku izvršena nova preosnova vlade. Dosedanji prosvetni minister de Vecchi je bil imenovan za guvernerja Dodekaneskih otokov, za prosvetnega ministra pa dosedanjí rimski guverner Josip Bottai. Obenem je bila sprejeta oslavlka državnega podtajnika v pravosodnem ministristvu Tumedijsa.

De Vecchi je bil član nekdanjega fašističnega kvadrumvirata. Zato je njegovo imenovanje za guvernerja italijanskega kolonjskega področja na Egejskem morju izzvalo med rimskimi političnimi krogi prav tako pozornost kakor pred leti imenovanje tedanjega letalskega ministra Balba za guvernerja Libije.

Izpremembra v rumunski vladi

Bukarešta, 13. novembra. AA. Kralj Karol je danes podpisal odlok, s katerim se dosedanjí podtajnik v letalskem ministristvu Karanfil imenuje za ministra vojne mornarice in letalstva. Razen njega sta imenovana dva višja častnika za glavna tajnika v ministristvu za vojno mornarico in letalstvo.

Napredovanje

Beograd, 13. novembra. AA. Napredoval je za merskega kontrolorja v 6. skupini pri sreskem načelstvu v Celju Dragotin Horvat.

Obramba Madrida vsak dan odpornejša

Vladni miličniki so si priborili več pomembnih uspehov ter potisnili Francove čete do Carabanchela in Getafa

Madrid, 13. novembra. d. Trenutno še ni jasno, ali namerava general Franco izvesti proti Madridu nov napad preko reke Manzanares, ali namerava mesto obkoliti ali pa podvzeti napad na kakem drugem kraju. Glavna fronta je sedaj dolga približno 10 km ter se deli v dva velika po terenu različna odseka.

Prvi odsek obsega napol obdelano ozemlje, preko katerega vodijo ceste, ki vežejo Madrid z Andaluzijo, Toledom in Getafom. Drugi odsek fronte obsega gozdno pokrajino Casa de Campo, med cestama, ki vodita na Portugalsko in v Galicijo. Preko tega odseka vodi tudi glavna železniška zveza Madrida s severom.

V prvem odseku so nacionalisti postavili svoje baterije na višine, odkoder obstreljujejo Madrid ter pošiljajo od časa do časa patrolje proti strelskim jarkom, ki so jih izkopali miličniki na zahodnem bregu reke Manzanares. V tem odseku so izvedli miličniki zadnje dni močne protinapade ter so potisnili nacionalistično fronto do Carabinchela.

Tudi v odseku Casa de Campo so bile maroške čete potisnjene od skrajnega južno-zahodnega kota parka. Prodiranje miličnikov so podpirale baterije topov in 18 letal za bombardiranje.

Vse te operacije so po trditvah krogov pričetek protiofenzive velikega sloga. Vodstvo obrambe Madrida je prepričano, da se je napad generala Franca ponesrečil.

Velika letalska bitka nad Madridom

Davi ob 8. je imelo prebivalstvo priložnost opazovati strašno borbo v zraku, v katerem so vladna letala streljala šest nacionalističnih letal.

Zadnja dva dni je neugodno vreme onemogočalo letalsko poletje, ponoči pa se je zvedrilo in okoli 8 zjutraj se je prikazalo nad prestolnico 12 nacionalističnih letal. Letala so visoko, da bi se ognila izstrelkom protiletalskega topništva in strojníc. V tem trenutku je vzletelo 15 madriških letal, ki se jim je posrečilo popolnoma obkoliti nacionalistične aparate in jih v višini 2400 m izzvati v boj.

Na ulicah se je zbralo na tisoče ljudi, ki so razburjeno opazovali boj. Deset minut je bila večkrat ena ali druga stranka v premoči, tedaj pa se je neko letalo nenadoma razkralo na dvoje in treščilo na zemljo, dočim je drugo letalo zažarelo v plamenih in se je pilot zagnal iz njega s padalom.

Republikanski letalci so se takoj na novo pregrupirali v vojno formacijo in pokazali Madridčanom, da jih je še vedno 15. Nacionalistična letala so se spustila v beg, toda madriški aparati so jih zasledovali in jih kmalu ponovno obkrožili. V tem trenutku je treščilo še tretje veliko letalo na zemljo. Boj se je nadalje razvijal nad Madriškimi poljem in se ni moglo več videti, kako poteka. Ob 9. dopoldne je končno odbor za obrambo Madrida objavil po radiu, da je bilo sestreljenih 6 sovražnih letal, dočim madriški letalci niso imeli nobene izgube.

Opoldne je odbor za obrambo Madrida razglasil, da so čete madriške vlade prešle v napad. Poročilo pravi dalje: Naše čete prodirajo počasi, a nevzdržno po načrtu, ki ga je izdelalo vrhovno poveljstvo. Naše postojanke so zelo dobre.

Poročilo odbora za obrambo mesta

Odbor za obrambo Madrida je izdal na lednji komuniké:

Vzlic deževju so nacionalisti izvršili več napadov na nekatere odseke madriške fronte. Vse te napade je prestregel srdit odpor republikanskih čet, ki so sovražniiku zadale hude izgube in ga odbile na vseh

točkah. Madriške čete so izvršile protinapad in nekoliko prodre v odsek Villaverde. Dva bataljona Maročanov in en bataljon tujske legije so napadli s podporo motoriziranega eskadrona sedmih tankov odsek Carabanchel. Naše čete so napad odbile in so v boju na noč dokazale svojo visoko moralno. En sovražni tank smo uničili.

300 požarov

Zaradi neprestanega bombardiranja so se bruhnili skoro v vsem mestu veliki požari. Ugotovljeno je, da so granate in bombe za-netile ogenj na 300 krajih.

Vladne čete zopet zavzele Getafe

Uradno so tudi objavili, da so vladne čete vnovič zavzele Getafe in druga naselja v okolici in da so vladna letala sestrelila včeraj tri nacionalistične bombnike.

Zveza Valencia-Madrid obnovljena

Železniška zveza Valencije z Madridom je vzpostavljena. Bila je samo prehodno na nekaterih mestih pretrgana zaradi požara nacionalistov, da prebijajo vladno fronto, protiofenziva vladnih miličnikov pa je tudi na tem odseku prisilila nacionaliste k popolnemu umiku, tako da se sedaj promet med Valencijo in Madridom redno vrši.

Koncentracijska taborišča za sovražnike režima

Ministrski predsednik Largo Caballero je odredil ustanovitev koncentracijskih taborišč za vse »sovražnike režima«. Policija ima strog nalog, da zapira tudi navadne osumljence.

Nj. Vis. knez Pavle v Londonu

London, 13. novembra. p. Na intimnem kosilu, ki sla ga danes priredila vojvoda in vojvodinja Kentka v čast Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu ter kneginji Olgi, je bila tudi Nj. Vel. kraljica-mati Mary. Nocoj sta knez Pavle in kneginja Olga prisostvovala tudi koncertu Zagreškega kvarteta v Jugoslovanskem posaništvu. Politični krogi pripisujejo obisku kneza Pavla glede na dogodek v Srednji Evropi poseben političen pomen, da si velja službeno za privatnega. Kakor zatrjujejo, se je sestaj z nekimi odgovornimi političnimi osebnostmi.

Kmetijske zbornice

Beograd, 13. novembra. AA. V ministristvu za kmetijstvo so zbrali mnenja vseh gospodarskih organizacij države in vseh banovin o načrtu uredbe o kmetijskih zbornicah. Na osnovi teh mnenj in na osnovi pripomb posameznih ministrstev je kmetijsko ministristvo izdelalo končno besedilo načrta o kmetijskih zbornicah, ki jo bo kmetijski minister v najkrajšem času predložil vladi na osnovi pooblastila, dobljenega finančnemu zakonu za letos. Zdi se torej, da bo uredba o kmetijskih zbornicah stopila v veljavo v najkrajšem času in bodo tako kmetje, ki edini v naši državi še nimajo svoje zbornice, mogli ustanoviti to korporacijo za zastopanje svojih koristi.

Obisk predsednika vlade pri patrijarhu

Beograd, 13. novembra. AA. Predsednik vlade dr. Stojadinović je popoldne obiskal patrijarha Varnava.

Dunajska vremenska napoved: Prehodno nekoliko hladneje, podnevi še milo, po večini zelo oblačno, od časa do časa dež.

Naši kraji in ljudje

Fran Jezeršek

Ljubljana, 13. novembra.

Ko je ravnatelj Narodne tiskarne France Jezeršek pred sedmimi leti praznoval srebrni jubilej svojega delovanja v tiskarski stroki, smo mu ob skromnih čestitkah zagotavljali, da bo prav gotovo učal tudi zlat jubilej na veselje vseh, ki z njim delujejo. In ko smo se ga leto nato kratko spomnili, ker je bil sprejet v Abrahamovo naročje, smo bili ponovno prepričani, da bo vedno zdrav in čvrst sledil zgledu svojega očeta, enega najstarejših mož iz pod šišenskega zvona. Toda usoda obrača po svoje. Njegov oče Jurij, ki je bil železniški poduradnik, je umrl letos v februarju star 94 let. Trikrat je bil oženjen in v treh zakonih se mu je rodilo 21 otrok. Sin France, ki je bil med njegovimi najdražjimi in je od mladih let slovel kot eden najzastavnejših fantov vse Ljubljane

in prostrane okolice, je žal moral kloniti mnogo prej. Vsa zadnja leta je neizprosna bolezen ključala v impozantnem možu, davi pa ga je strlo.

Izmučen in utrujen bo ravnatelj France Jezeršek, šele 56 let star, v nedeljo ob 14.30 poromal iz zavetišča Sv. Jožefa na Vidovdanski cesti k Sv. Križu. Nam vsem, ki smo ga poznali in ljubili — o, koliko nas je v Ljubljani in koliko še v drugih krajih! — pa bo za njim ostal silno ljub, drag in ožoten spomin. France Jezeršek ni bil samo lep in stasit po zunanosti, marveč je njegova priklupna podoba krila tudi plemenito srce in blag značaj. Če se mu je kdaj moglo kaj očitati, je bilo samo to, da je bil v današnjih trdih časih premehak in predober. V pošteni šiskarski družini dobro vzgojen, se je z izredno ljubeznijo posvetil l. 1897. tiskarski stroki v Kleinmayerjevi tiskarni. Ko so ga oddirali k vojašom, so ga poslali k Bosancem, veselje ga je bilo pogledati! Ko se je vrnil od vojakov kot računski podčastnik, je takoj vstopil v Narodno tiskarno, ki ji je potem ostal zvest do smrti. Seveda, vojna ga je iztrgala, preostal je mnogo grozot in s fronte je prinesel kal bolezni, ki ga je pozneje izčrpala. Ravnatelj Narodne tiskarne je bil zadnjih 15 let. Pri Društvu faktorjev je bil dolgo dobo marljiv odbornik, izven stroke pa je imel polno razumevanje za razne naše napredne in narodne organizacije, zlasti pa za Sokolstvo. V Ljubljani je bil gotovo eden najbolj znanih in povsod rado videnih mož. Vsakdo, ki mu je le enkrat segel v roko, je moral o njem dobiti najboljši vtis. Na Ljubljanskem polju si bo najboljši Fran Jezeršek odpočil od dela in trpljenja. Ko se tožni poslavljamo od njega, globoko součujemo z njegovo soprogo in petimi otroki.

Knjige za brate v Južni Ameriki Nabiranje se je pričelo — Preglejte in darujte!

Ljubljana, 13. novembra.

Pred dnevi smo obirno poročali o obisku direktorja drame, pesnika in dramatika Pavla Golie pri slovenskih rojakih v Argentini, ko se je kot delegat ljubljanske centra udeležil mednarodnega kongresa Penklubov v Buenos Airesu. Izjavo, ki jo je dal tedaj zastopniku našega lista, je direktor Golia zaključil s prošnjo vsej naši javnosti, naj bi zainteresirane organizacije in instance podvzele čim širše zasnovano akcijo, da obdarujemo argentinske Slovence, ki jih žaja po slovenski besedi in domači kulturi, s čim večjim številom knjig.

To prošnjo je ravnatelj Golia preko dnevnega tiska naslovil na našo javnost na pobudo Prosvetnega društva v Buenos Airesu, ki z veliko ljubeznijo čuva svojo drobnico, komaj nekaj desetkov zvezkov obsega jočo knjižnico, tako drobno, da jo lahko hrani v majhni stenski omarici, a povpraševanje po dobrem čitavi v materinem jeziku je med člani društva tako živahno, da je tudi ta omarica vzdržna prazna. Nič bogatejših knjižnih zalog ne premorejo tudi ostala tri, napredno usmerjena izobraževalna društva naših rojakov v argentinski metropoli, Tabor, Slovensko gospodarsko in podporno društvo in Ljudski oder. Za pomanjkanje domače literature sicer odkodujejo slovensko kolonijo v Argentini do neke mere narodno-napredni »Novi list« in katoliški »Slovenski tednik«, a vsakdo, ki je imel kdaj kak slovenski listič iz južne Amerike v rokah, bo lahko razumel, kako malo je vse to. Naši rojaki živijo tam v čisto posebnih razmerah, njihov domači tisk se more ukvarjati komaj s problemi njihovega sožitja s čisto drugačnim argentinskim miljejem in ne prostora ne časa ne preostane, da bi mogla ta dva tednika najskromnejšega obsega posredovati svojim čitateljem vsaj najmanjšo mero književno-

sti in kulture, kakršno zmore njihova prvotna domovina.

Ze zadnjih smo zabeležili, da so argentinski Slovence, okrog 30.000 po številu, po pretežni večini iz Julijske Benečije doma. Ta okoliščina še v znatni meri otežkuje njihov položaj, saj bo vsakdo razumel, da jih njihovi svojci iz starega kraja ne morejo niti malo zalagati z gnotnim, a kaj šele z narodno-kulturnim blagom, ki ga sami stradajo doma. Po vrhu vsega je slovenska kolonija v Argentini precej mladega datuma, da niti od daleč ne premore tako široko razpredenih in bogato fundiranih socialnih, gospodarskih in prosvetnih organizacij, kakor jih imajo Slovenci v sosednji Združenih državah. Prve začetke njihovega kulturnega osamosvajanja in socialno-podpornega organiziranja je zatekla gospodarska kriza, v borbi proti kateri naši argentinski Slovenci le z največjo težavo in s številnimi žrtvami ohranjajo svoje postojanke. To borbo bijejo naši rojaki v Buenos Airesu in njegovi okolici s toliko plemenitimi heroizmi, s toliko medsebojne strpnosti in s tako živo ljubeznijo do domovine, da smo jim v resnici vsi Slovenci ne glede na kulturno usmerjenost in politično pripadnost dolžni, po najboljši moči priskočiti na pomoč.

Ko je prva prošnja, naslovljena na javnost ostala brez širšega odziva, so se nekateri ljubljanski novinarji, ki so se osebno zainteresirali za stvar, dogovorili z direktorjem Golio, da se na vse kulturne in zasebne kroge obrnejo z novim nujnim oklicem. Hkratu so se dogovorili s tajništvo Branibora, da njegova pisarna iz prijaznosti prevzame zbiranje knjižnih darov, obenem pa bo Branibor sam prispeval po svojih močeh. Pregled darovalcev, med katerimi upamo, da nam zlasti ne bo treba pogrešati naših založb in knjižnih družb, bomo na željo beležili tudi v dnevnem tisku.

Ubijalca Miheja Habiha obsojena Med na dve leti, Allesch na tri leta zapora

Na dan vernih duš je celovsko deželno sodišče razpravljalo o tragični smrti Miheja Habiha, posestnikovega sina in člana hodiškega društva »Zvezdec«. Zaradi uboja sta bila obtožena 25-letni Avgust Media iz Pinje vasi in 25-letni Maks Allesch s Suhe pri Škofljah. Tožbo je zastopal prvi državni pravdnik dr. Suppan. Obtožnica navaja, da so se 13. septembra Mihej Habiha in nekateri njegovi tovariši vračali s pevske prireditve v Dobu ter se mimogrede ustavili v gostilni Bürger v Škofljah. V tej gostilni sta se Media in Habiha nekaj spila. Zunaj na cesti sta Media in Allesch Habiha tako pretepla, da mu je počila lobanja na desnem sencu.

K obravnavi so bili pozvani spremljevalci pokojnega Habiha, njegova sestra in posestnik Jäger iz Plešerke, ki je kot prvi našel hudo ranjenega Habiha na cesti. Obtoženi Media se je zagovarjal s silobranom ter zatrjeval, da je tudi Habiha njega trikrat udaril. Drugi obtožene pa je trdil, da ga je Media klical na pomoč, a da je potem, ko je videl kako se Media in Habiha suvata na cesti, takoj zavil v nasprotno smer. Habihovali tovariši so pod prisego izpovedali, da so pred gostilno slišali, kako je Media zmerjal s posvito »čušic« in kako je potem na cesti Habiha napadel s kolom. Habiha je kol prestregel in oba sta padla v jarek. Media je Allescha klical na pomoč in, čeprav ga prej ni nihče videl ne v gostilni ne na cesti, se je Allesch takoj pojavil. Media je posvetil z električno svetiljko, Allesch pa je Habiha udaril. Hudo ranjenega Habiha so odnesli domov in pred smrtjo je nekemu tovarišu kratko opisoval napad

in imenoval napadalca. Orožniki v Ribnici so ocenili zaslišane Habihovalce kot trezne in zanesljive fante.

Državni pravdnik je vztrajal pri obtožbi ter naglasil, da je dejanje za obtožena posebno obremenljivo zaradi tega, ker ovira v deželi sožitje med Nemci in Slovenci. Zagovornik je Media zagovarjal s silobranom, o Alleschu pa je trdil, da pri napadu sploh ni bil dejansko udeležen. Priče so bile po njegovem mnenju pristanske.

Obsojena sta bila Media na 2 leti, Allesch, ki je bil za slične delikte že večkrat kaznovan, pa na 3 leta težkega in poostrelega zapora. Zagovornik je prijavil priziv in pritožbo. Razpravi je prisostvovala večja družba hodišanih in škofičanov.

Kolić, ki ni Kolić

Ljubljana, 13. novembra.

Naša policija že dalj časa ni imela opravka s kakim večjim kriminalom, a saj ima zlasti še v teh mrzlih mesecih iz dneva v dan čez glavo dela z množico malih pohajčev in priložnostnih iskalcev sreče, ki se jih na pragu zime vsako leto na kupe natepe v mesto. Snoči pa so agentje kriminalnega oddelka aretirali v gorenjem vlakcu, še preden je odpejpal z glavnega kolodvora, mladega elegana, ki je s sumljivim smukanjem okrog potnikov na peronu in v vagonu vzbudil pozornost detektivov. Še preden je imel neznanec s poslom kaj sreče, je k njemu pristopil agent in ga diskretno povabil na kolodvorsko stražnico in potem na policijo.

sko upravo. Ko so mladega, na videz prav simpatičnega, sveta vajenega moža podrobneje izprašali, se je predstavil za trgovskega potnika Ivana Kolića iz Cavtata pri Dubrovniku.

A na policiji so bili obenem dovolj predrzni, da so svojemu gostu pogledali v žep, in pri tem so privlekli na dan celo kopo legitimacij na najrazličnejša imena, kar je upravičeno vzbudilo dvom, da bo Ivan Kolić njegovo pravo ime. Razen legitimacij so našli pri njem tudi večjo vsoto denarja, pa še nekaj raznih vrednostnih papirjev in hranilnih knjižic, ki so se od bog ve kod nabrale pri njem. Podrobnejše poizvedbe so dognale, da se je Kolić, ki se je zadnji čas zadrževal tudi v me-tu, kjer so ga večkrat videli kot velikodušnega, razsipnega kavalirja v družbi lahkotnih žensk, nekaj dni sem redno vozil v vlakih med Rakekom, Ljubljano in Zidanim mostom, pri čemer je potnikom smukal listnice iz žepov, kdaj pa kdaj pa tudi sumil kak kos prtljage s polic. Policija se je obrnila na Zagreb in na ostale policijske instance v državi, da ugotovijo pravo ime aretiranca in poizve kakšne čine še kaj ima za seboj.

Martin Radovan

Ljubljana, 13. novembra.

Danes je za vedno zatisnil svoje trudne oči meščan ljubljanski, bivši čevljarški mojster Martin Radovan, ki je letos 26. aprila dopolnil 85 let svoje starosti in obhajal tudi 50-letnico, odkar se je njegova pot iz domačega kraja tam doli na Dolenjskem daleč v svet ustavila v Ljubljani, kjer se je uvrstil med ugledne obrtnike. Od mladih let priden ko mravlja, ves v

skrbel za svojo družino, je še zmerom našel časa in prilike, da je delal za slovensko in napredno stvar. Najbolj so mu bila pri srcu pevka društva Slavec, Ljubljanski Zvon, itd., ki so ga dolga leta štela za svojega zvestega člana in podpornika. Tak je ostal do svoje častiljive starosti. Dolgo je bilo življenje Martina Radovana, a vse je bilo posvečeno delu, družini in narodnosti. Zapustil je dve hčerki in tri sinove, odločne naprednjake in ugledne zastopnike svojih stanov, njegovim lepim vzgledom pa bodo sledili tudi vnuki in vnukinje. Zadnje pot bo nastopil v nedeljo 15. t. m. ob 16. iz hiše žalošni, Gradišče 11, na pokopališče pri Sv. Križu. Bodi mu ohranjen blag spomin, njegovi rodbini pa izrekamo iskreno sozlagje.

Krstna predstava Špicarjevega »Drabosenjaka«

Radovljica, 13. novembra.

V nedeljo 15. novembra bo na sokolskem odru v Radovljici krstna predstava Špicarjevega »Drabosenjaka«, narodne igre v petih dejanjih, ki se godi v burnih časih od leta 1813. do 1822. v koroskih hribih tam nad Vrškim jezerom. V igri pa je tisti čas le na rahlo označen, ker je njena sredina kmet in pesnik Andrej Šuster, podomaček Drabosenjak, ki je oral in pa koval okorne stih, da je z njimi zbadal svojo okolico in osvetljeval dobo, ki je bila taka, da je moral pesnik

kmet vzkliskati: »Ane žlaht cajte smo doživeli mi!«

Avtor igre Jaka Špicar, sam Korošec, doma iz neposredne bližine Drabosenja, je dolga leta preučeval Drabosenjakove spise in hodil gledat njegove igre, ki jih na kmetih še zdaj igrajo. Kakor leta 1906, ko se mu je zdelo, da bi bilo primerno, rešiti pozabljenja Mrljovo Zalo, in jo je zaradi tega dramatisiral, tako je leta 1934. začel pisati »Drabosenjaka«. Potem pa je za nekaj časa delo odložil in je šele okrog božiča končal igro. Zdaj se je igre z vso ljubeznijo poprijela sokolska družina, ki je posejala dramski tečaj ZKD v Radovljici, in se na uprizoritev skrbno pripravila.

Pesnik in kmet Drabosenjak je osebnost ki je vredna, da se postavi v sredino drame, saj je bilo vse njegovo življenje sama dobrota in pomoč bližnjemu, hkratu pa polno dela za narod in tudi polno razočaranja, ker »prijatelj«, na katerega se je najbolj zanesov, ga je najbolj trdu zvezov. On ni bil kmet po notranjem poklicu, zato na kmetiji ni uspeval. Bil je človek revolucionar, obenem pa spet »krotak in neoporen. Bolj je bil navezan na »našo koroško špraho«, ki je kmečka, kakor pravi (misli) je slovenski jezik), kakor pa na zemljo, ki ga je redila. To in preganjanje od oblasti je upropastilo kmetijo in pesnika poglalo iz hiše. Če so vpiski v domačinski župnijski pravi, povejo, da je umrl »armer Tagiöhrner« (ubog dlnar). Vse to nam priča, da je Drabosenjak vreden biti centrala oseba ljudske igre, vendar pa v svoji popustljivosti ne more biti mogočna figura, ampak le lik človeka idealista, ki propade pod udarci usode. O uprizoritvi bomo poročali.

Zvestoba onkraj groba

V Trbovljah je, kakor smo kratko beležili, 14 dni po smrti svojega moža Andreja odšla v večnost ga. Marija Čurga. Dosegla je vioko starost 86 let. V »Jutru« smo se obeh zglednih zakoncev spominjali v juniju 1934, ko sta še čvrsta in zdrava v krogu svojih otrok praznovala 55-letnico poroke. Oba sta bila iz Volč pri Tolminu. V dolgi življenjski dobi sta preživela mnogo lepih trenutkov, pa tudi udarce, med temi vse trpkosti svetovne vojne, begunstva in po vojni hudega preganjanja. Gomilčeva hiša v Volčah je pač bila vedno zbirališče iskrenih Slovencev. Pregarja z rodne grude sta se naselila pri svojih hčerkah v Trbovljah. Zvesta v življenju sta si bila zvesta tudi v smrti. Naj jima bo ohranjen lep spomin!

BELI PEKEL PIZ PALŮ

Najgrandioznejši visokopalinski film vseh časov ustvarjen v režiji mojstra dr. Fancka. — Še nikdar poprej ni moglo platno pričarati resničnega dogodka iz kraljestva večnega ledu v tako pretresljivih slikah in ga morda nikoli več ne bo! Ta film mora videti vsa Ljubljana!

DANES PREMIERA V KINU UNIONU!

Epopeja božanske prirode — večno lepa in blagodejna — včasih pa neumljena in kruta, da se človeku trga srce!

GUSTAV DIESSL — LENI RIEFENSTAHL in pilot ERNST UDET

Kulturni pregled

„Na ledeni plošči“

Češki dramatik Viljem Werner, kakor smo ga imeli priliko spoznati po komedijah »Pravica do gruha« in »Na ledeni plošči«, je eden tistih simpatičnih, izrazito sodobno nastrojenih odskih tvorcev, ki ob ostro zastavljenih, neposredno iz resnice dneva zajetih vprašanj oblikujejo socialno in moralno problematiko našega življenja na izredno dobrodušen, vse razumevajoč in mnogo odpustajoč način.

Motiv »Na ledeni plošči« sam je sicer nekam romantično literaren — prof. Junek, v boju in skrbih ostivel idealist, zaman skuša razumeti svojih otrok, ki so jim velike stiske današnjega sveta dale čisto nove temelje in nove smeri — a mimo tega osrednjega konflikta je v komediji toliko živega življenja, toliko pester, v tragiko in humornost razgibane človeške karakterizacije, da gledalca zmerom iznova pretrese in osvoji. Zmerom iznova, sem dejal, zakaj komedija ni iz enega samega kosa ulita in krepki notranji vzponi se izmenjujejo s plehekšimi prehodi, da vstaja človeku nekajkrat precej neodločen vtis. Zlasti občuten je neorganski prepad med prvima dvema in zadnjim dejanjem, ki v resnici učinkuje kot deus ex machina na vsa dramatično zasnovano prvega dela. Podoba je, kakor da se avtorju že v začetku igre nagnetlo toliko težkega gradiva in konflikto, da jih nazadnje ni bilo več mogoče logično do kraja razvzlojati, in tako je od-

govor ostal skorajda manj zanimiv kakor zastavljeno vprašanje samo. A Werner je v cellem dovolj odrskega mojstra, da njegovo delo pričara uspeh, ki tudi v naši uprizoritvi ni izostal.

V režiji Cirila Debeveca je komedija dobila toplo, jasno, do zadnjih podrobnosti dognano podobo, ki je na enakoroden način odrgnila globino socialne in osebne tragike vsega miljeja in njegovo lahkotno-smešno stran. Kralj je kot prof. Junek podal klasičen tip srednješolskega profesorja iz polpreteklo dobe, čigar srcu je mnogo bližja knjižna senca podedovanih idealov kakor brutalna resnica, sredi katere njegovi otroci žive. Šarčeva je v vlogi njegove soproge Ane doživela ženo in mater, ki komaj vidno, rahlo snuje v hiši, a je vse, kar se nazadnje dobrega nasnuje, vendarle samo njeno delo in njena skrb. Jan je kot brezposeln inženjer Zdenek s prepričevalnim doživljenjem oblikoval borbo med zadnjo plemenito vero in prvimi strupi civilizacije omahujočega mladega moža in je dal nekaj najintimnejših momentov vse igre. Doktorico Pavlo je z udržano toploto podala Milava Boltarjeva. Mnogo sproščene radosti in hrupnega smeja je sprožil Sanein kot z izvirno dovitostjo zasnovani, naturalistično poudarjeni sportnik Jirka, a lepa, do gruha, v kariero zagrizena filmska zvezdnica Hanča je bila Vida Juvanova. Četver živih, vsaka zase iz sebe dognanih saiscniških figur so dali Gabrielčičeva kot teta Mali, Gregorin kot dr. Ripa, Skrbinšek kot

filmski režiser Pavelka in Jerman kot ministrov osebni tajnik. Potokarjev mnogometas Franta Cikan je bil za občinstvo še posebno veder dogodek a je vendarle malce stopal iz okvira. Služkinja Barčo je igrala L. M. Rakarjeva.

Novi Nobelov laureat O'Neill

Svedski akademiki, čijih sklepi so včasih tako čudni kakor pola Gospodova, so pravkar odklikovali z Nobelovo nagrado ameriškega dramatika Eugena Gladstona O'Neill. Nikakor ne po krivem. Poleg avtorja »Anne Christie« je kajpak še vse polno zašlužnejših in pomembnejših pisateljev, ki so po duhu svojih del bližji Nobelovemu testamentu. Toda »kralj je izvoljen, živel kralj«.

O'Neill je irskega rodu, rj. leta 1888 in velja za največjega ameriškega dramatika. Kot sin newyorškega gledališkega ravnatelja je imel teater že v krvi. Mlada leta so mu potekla v klateštvu in potepuštvu, kar mu je odprlo globlje poglede v človeško naravo in v zapletenost življenjskih odnosov. Ideološko sta vplivala nanj Marx in Nietzsche, dramatsko Ibsen. Shaw in drugi obojni dramatik. Stil njegovih dram kaže neko neuravnoteženost, ki ga vrže zdaj v naturalizem, zdaj v simbolično ekspresionistično formo. Tudi Freud je očitno vplival na psihološko stran O'Neillovih dram. Ne dvomimo je novi laureat dramatik velikega formata in če je dobil Nobelovo nagrado Pirandello, jo je zaslužil tudi O'Neill. To drži.

Izmed njegovih dram naj omenimo predvsem: »Prvi človek«, »Anne Christie« (upri-

zorjena tudi v Ljubljani), »Strast pod brečje« (tudi znan pri nas), »Česar Jonec«, »Pod karbijsko luno«, »Lašata opica«, »Veliki bog Browne« i. dr. O'Neill živi v NewYorku, kjer je še do nedavnega vodil svoje gledališče.

Zapiski

»Življenje in svete priče« v prihodnji številki, ki izide kot priloga ponedeljskega »Jutra«, na uvodnem mestu članek »Znanost v boju, zločinstvo« (s slikami), nadaljevanje poliposa dr. Antona Debeljaka »Muta — Marberg — Maribor« in Dumasovih »Treh mušketirjev« z Nörrentranderovimi ilustracijami, kramljanje iz prirodoznanosti, Nesmiselnost živalske navede in njih vzroki, članek »Tam, kjer zvezde šepetajo in kjer konjem zmrzujejo ušesa«, A. Debeljak piše o »Nedosednostih v Kerempuhcu, namreč o jezikovnih posebnostih in napakah križevskih nedavno izšlih kajkavskih balad. Dalje čitamo v tej rubriki članek o neznanim madžarskih pisateljih Jolandi Foeldes, ki je dobila letos mednarodno nagrado za najboljši roman leta 1936. A. Debeljak pa poroča o Reharjevem romanu »Semisrisc«. Dalje so tu poročila o drugih novih knjigah in revijah. Tehnični obzornik. Praktične novote, šah in druge rubrike zaključujejo vsebinsko zanimivo in obilno ilustrirano število.

Članek ob 50letnici smrti Simona Gregorčiča je objavila beografska »Pravda«. Pisec članka M. Rakočević je v zgodnji eliki podal življenje in delo Simona Gregorčiča kot pesnika in politika in pravi o njem, da sam Prešeren ni tako preprosto, prepričljivo in pretresljivo izpovedal zgodbo človeka,

ki je zgrešil življenjski poklic. Gregorčič je bil, pravi, najbolj tragična osebnost posebnih vrste. Pravilno podčrta razkol med pesnikom in njegovim strogim moralističnim kritikom Antonom Mahničem. Članek je pisan toplo in kaže veliko razumevanja za slovensko elovstvo, kakor ga je redko srečamo v tujih listih. Zato moramo pisca, ki se je pojavil kot posrednik izmenjave kulturnih vrednot med našim narodnim toplom pozdraviti in želeli, naj bi »Pravda« večkrat prinaršala prikaze iz naše literarne zgodovine. Omenimo naj, da se je pisec M. Rakočević v »Pravdi« prav toplo spomnil jubileja Prešernovega »Krst pri Savici«, napisal pa je tudi ob stoletnici rojstva Josipa Stritarja topel, informativen članek.

O Pavlu Brežniku »Temni zvezdi« je priobčila beografska »Pravda« simpatično poročilo izpod peresa T. Potokarja.

Smrt V. G. Cetrkova. V Moskvi je umrl eden najožjih prijateljev Leva Tolstega, V. G. Cetrkov, ki je sodeloval do zadnjih dni v redakciji nove izdaje zbranih spisov Tolstega. Bil je star 83 let. Pokopali so ga na državne stroške.

Predavanja prof. dr. Šišića v Pragi. Profesor zagrebške univerze, znani hrvaški zgodovinar dr. Ferdo Šišić je prišel v Prago, da v tamošnjih znanstvenih institucijah predava o nekaterih vprašanjih iz zgodovine slovenskega juga.

Društvo »Dedščina Bedricha Smetanyc« se je ustanovilo v Pragi z namenom, da zbere poučevalce, izvajalce in častilce glasbenega dela velikega češkega skladatelja v organizirano enoto in tako varuje njegovo veliko dedščino. Dosele se je priključilo že 200 članov.

Domače vesti

* Zanimanje angleških in ameriških turistov za Dubrovnik. Po obisku angleškega vladarja je zanimanje ameriške in angleške publike za Dubrovnik zelo veliko. Neprestano prihajajo dopisi za razne informacije. Te dni se je spet nekaj turističnih agencij iz Anglije in Amerike obrnilo na turistično zvezo v Dubrovniku s celo vrsto vprašanj. Letos v oktobru je število obiskovalcev iz Anglije in Amerike daleč prekorajlo število angleških in ameriških turistov v istem mesecu vseh prejšnjih let.

* Kranjskogorskim dobrovoljcem in sedem. Jutri, v nedeljo ob 11. bo v Kranjski gori v hotelu »Razor« ustanovni občni zbor krajevne organizacije »Legije koroških borcev«. Kakor pred 18. leti, ko so se zbirali fantje in moške iz Kranjske gore, Dolenjske, Jasiške, Rateč, Mojskote, Javornika in še drugih krajev naše prelope Gorenjske, tako naj se zberejo tudi zdaj vsi oni, ki so po prevaru ali zboru pod vodstvom domačina G. Seifmana na našo severno mejo, da jo obvarujejo v tritoku med Jugoslavijo, Italijo in Avstrijo. Ponovno vabimo vse, da se udeležijo tega pomembnega sestanka. Da obenem tovaršvo in spomin na poudarimo odločno svoje upravičene zahteve.

* Polovična voznina je dovoljena. Slomn. lekarniške zbornice kraljevine Jugoslavije, ki se udeležijo skupščine zbornice 29. t. m. v Zagrebu. Ugodnost velja od 25. t. m. do 3. decembra. Dalje delegatom pevskih društev iz vse države, ki se udeležijo kongresa jugoslovanske pevske zveze 28. in 29. t. m. v Novem Sadu; dopust velja od 24. novembra do 3. decembra. In slednjič delegatom podružnic društva ruskih umstvenih in ročnih delavcev iz Beograda, ki se udeležijo skupščine kongresa tega društva od 29. novembra do 1. decembra t. l. v Beogradu. Popust velja od 26. t. m. do 4. decembra.

Proti trdi stolici in hemoroidom spremljanjem s pritiskom krvi, močnim utripanjem srca, glavobolu, je naravna »Franz-Josefova« grenčica že davno preskušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda deluje mlo in zanesljivo odpira, a poleg tega niti v zastarelih primerih ne odreže. Ogl. reg. S. br. 15483/35

* Zagrebški vseučiliški profesor Ivan Marek je umrl. Polnih 49 let svojega življenja je žrtvoval samo delu, ne zahtevajoč pri tem za sebe prav ničesar. Tehnični fakulteti v Zagrebu je mnogo koristil kot njen profesor za organsko kemijo, odgovoril pa je tudi svoje naslednike za to važno katedro. Prof. Ivan Marek se je rodil 16. januarja 1865 v Zagrebu, kjer je dovršil srednjošolsko in vseučiliško študije. Kot profesor za kemijo in matematiko je služboval najprej na veliki realki v Zemunu, za rednega profesorja tedaj ustanovljene tehnične viške šole v Zagrebu pa je bil izvoljen leta 1919. Upokojen je bil pred dvema letoma. Njegove pomembne znanstvene razprave so bile objavljene v mnogih inozemskih publikacijah, napisal pa je tudi več knjig o kemiji za naše višje šolske zavode.

* Člani triške podružnice SPD bodo volili na izrednem občnem zboru v soboto 28. t. m. ob pol 20. novega načelnika namesto odstopivšega g. dr. Elberta.

* Društvo Slovencev v Beogradu priredi do nedelje v gledališki dvorani Ruskega doma svojo gledališko večer. Njegova dramska sekcija bo uprizorila Golarjevi »Dve nevesti«.

* Iz slovenske Koroške. Iz Zgornjega Rožar poročajo: Že več let trkajo Pečinci na vrata poštnega ravnateljstva za dnevno pošto, pa so bili vsi koraki doslej zaman. Sredi doline je njihova občina z železniško postajo in triazredno šolo. Imajo velik hotel za tuje in dve avtopostaji, pošto pa dobivajo samo vsak drugi dan. Ravnateljstvo pravi, da za dnevno dostavljanje ni denarja. — Iz Sel poročajo: »Koroškemu Slovincu« o naslednji nesreči v gorah: Dva

mlada fanta iz okolice Kranja sta 28. oktobra prekorajla državno mejo na gori Babl. Ker je nastalo veliko neureje s snegom, sta fanta zašla in se znašla v plazju južnega snega, ki je držal v nizino med skale. Plaz je odnesel 19-letnega Milosa Nagliča, rojenega na Pristavi občina Križe pri Kranju. Njegov spremljevalec je o nesreči obvestil posestnika Hajnza, potem pa neznan kam izginil. Hudo poškodovanega Nagliča so odpremili v celovsko bolnišnico, kjer je nekaj dni pozneje umrl. Kdo je bil njegov spremljevalec, se še zdaj ne ve. Domneva se, da sta bila fanta preko Avstrije namenjena v Nemčijo.

* Huda nesreča v rudniku Trepč. V četrtek pri popoldni ki izmenjavi so prišli v rov št. 45, ki leži kakih 180 m pod površino zemlje, rudar Radoš Janković, minar Dobrotli Pocujev in štirje pomožni delavci. Ko so našli razpokline na steni, ki loči rov št. 45 od rova št. 46, je odjeknila strašna eksplozija. Rudarja Jankovića in minerja je treslo ob nasprotno steno, štirje pomožni delavci pa so pokrile ruševine medrovskega zidu. Ponesrečenec so prihiteli na pomoč rudarji iz drugih rovv. Očividno je povzročila nesrečo kaka mina, ki so jo prej položili rudarji v rov št. 46, a ni tedaj eksplodirala. Ta mina je eksplodirala šele pozneje, ko so delavci po naključju zadeli ob njo. Vse ranjence so odpremili v bolnišnico rudniškega podjetja. Rudar Radoš Janković in minar Pocujev sta najhujše poškodovana. Njuno življenje je v veliki nevarnosti. Obpa so takoj odpremili v bolnišnico v Skoplje. Če bo rudar Janković sploh ostal živ, bo, kakor domnevajo zdravniki, najtežji invalid nevarnega dela v rudnikih, ker bo izgubil vid.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in skrobno perilo v najlepšo izdelavo.

* Dva požara na deželi. V ponedeljek ponoči je nastal ogenj v skednju posestnice Katarine Vukove iz Apač, občina Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Skedenj je bil na posestvu v Podlehniku in je zgorel do tal. Napolnjen je bil s krmo in slamo. Ogenj je najbrž zanetil kak ponežnik, ki je odrgel ogorek cigarete v seno. — V noči na sredo je zgorelo gošpodarsko poslopje posestnika Beraniča Jakoba v Spodnjih Jablanah, občina Cirkovce.

Iz Ljubljane

* Župnik Finžgar gre v pokoj. Te dni se poslovijo od trnovske fare g. Fran Sal. Finžgar, župnik in pisatelj. Kot mašnik ima za seboj 42 let službe, trnovsko župnijo pa je vodil 18 let, od 8. aprila 1918. Njega naslednik je, kakor smo poročali, dosedanj moravski župnik in dekan Janez Cegnar. Župniku Finžgarju pripravljajo Trnovčani slovesen odhod.

* Akejski banovinski odbor omladine JNS vabi mlade somišljenike JNS, da se vpišejo v njeno mladinsko organizacijo. Pisarna v Kazini, vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 18. ure.

* Na sporedu telovadne akademije Sokola I, ki bo danes zvečer ob pol devetih v veliki dvorani na Taboru, bodo tele točke: Sokolska koračnica, pesem sokolskih legij, (poje članstvo in naraščajoči spremljevanjem orkestra), člani: petarica, ženski naraščajoči: ranjane, članice: vadbena četrt, člani: vaje na drugo, ženski naraščajoči: vaje s kolebnicami, moški naraščajoči: olimpije, ženski naraščajoči: vaje na visoki gredi, člani: vaje na bradli, članice: raznoterosti, člani: proste vaje, sokolska himna (pojejo vsi prisotni), zaključna koračnica. Razen tega ima v odmorih društveni orkester še posebne točke. Vabimo članstvo kakor tudi sokolski misli in sokolskemu delu naklonjeno javnost, da obišče prireditve v čim večjem številu. Zdravo! Uprava Sokola I.

* Hubadove najznačilnejše harmonizacije naših narodnih pesmi kot so »Skrjanček poje«, »Prišla je mišica«, »Je dro uštno poletje«, »Bratci veseli vsi«, »Gor

čas maro in še druge bomo stili in v ponedeljek zvečer raz odra velike Filharmonične dvorane. Kdor ljubi narodno pesem, ga ne bo manjalo na koncertu. Poleg teh so na programu še večje skladbe Adamičev, »Kranjčev Jurij«, Sattnerjev »Naš narodni dom«, pri tej pesmi bo pel bariton solo pevovodja g. Premelj Mirko. Pevski zbor Glasbene Matice bo pod vodstvom ravnatelja Polića izvajal dolgo Adamičovo skladbo »Smart carja Samuel«. Besedilo je napisano na sporedu, ki ga dobite v Matični knjižarni. Vstopnice si preskrbite takoj, da ne bo navala pri večerni blagajni, pridite pravočasno, da ne bo gneče pri garderobah.

* Rudolf Tenente f. V Trnovem je umrl ugledni ljubljanski mešan g. Rudolf Tenente, trgovec, gostilničar in posestnik. Bil je splošno znan zaveden narodnjak in vedno odločno napreden mož. Dosegel je lepo starost 79 let. Dolgo se je čvrsto držal, toda močno ga je potrla smrt njegove zveste družice gospe Marije, ki je umrla pred dvema letoma. Zakon pokojnih dveh sicer ni bil osrečen z otroki, zato pa sta svojo ljubezen in dobroto izkazovala premnogim sirotam. Botrovala sta več kakor 60 birmancem. Vsa starejša Ljubljana, osobito pa Trnovčani in Krakovčani so iskreno spoštovali oba pokojnika. Rudolf Tenente je izdihnil sinoči ob 19. uri po daljšem bolehanju, ura pogreba pa še ni določena. Lep mu bodi spomin, žalujočim naše sožalje!

* Lokalni vlaki in okoliški promet razširjena Ljubljana. Društvo železniških uradnikov v Ljubljani priredi 16. t. m. ob 20. v pritličju železniške direkcije v Ljubljani (vход iz Koločvorske ulice) predavanje pod gornjim naslovom. Predavanje samo bo zelo aktualno tako glede železniške zveze z neposredno okolico kakor tudi za poživitev prometa samega. Da pa se uresniči za misel predavatelja, je potrebno, da sedeluz

je vsa slovenska javnost, zlasti pa mesto Ljubljana. Zaradi tega so vabljeni k predavanju vsi občani brez razlike. Vstop prost.

* Sokol I. Ljubljana—Tabor sporoča svojemu članstvu žalostno vest, da je umrl brat Franc Beber. Pogreba ki bo danes 14. t. m. ob pol 16. iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta 69 k Sv. Križu, se udeležimo v civilu z znakom.

Danes zvečer

priredim svojim cenjenim gostom prijeten

MARTINOV VEČER

v moji
restavraciji v Grand hotelu »UNION«.
Pečene mlade gost, domače kolone 1. t. d. Najboljša izbrana vina, pivo ležak, in koncert salon. ork. voj. godbe.

Za obilen obisk se priporoča

P. STERK.

* Občni zbor društva Dom in šola na III. realni gimnaziji v Ljubljani se bo vršil v nedeljo 22. t. m. ob 10. v risalni bežigraj-ske gimnazije z običajnim dnevnim redom. Stari, oziroma njih namestniki, ki so člani se vabijo, da se obnega zbora udeležijo v čim večjem številu.

* Sentjakovski gledališki oder bo danes in jutri ponavljal romantično igrano »Jaz nez Sonce, vitez z vrtnice«. Uspeh, ki ga je ob popolnoma razprodani dvorani doživel ta igra pri premieri in reprizi, obeta, da bodo tudi sledeče predstave deležne enako velikega zanimanja in obiska. Zato naj si občinstvo za nocojšnjo in jutrišnjo predstavo preskrbi vstopnice že v prodaji pri gledališki blagajni v Mestnem domu danes in jutri od 10. do 12. in od 15. do 17.

* Matineja ZKD. Prijetno presenečenje za vse obiskovalce matineje Zveze kulturnih društev je prekrasni in nadvse ljubki film »Mala mamica«, v glavni vlogi Frančiška Gaal. Vsebinska je čisto enostavna: mala Marie Bonnard — Frančiška Gaal postane proti svoji volji mati tujega otroka. Družba pa je stroga v svoji sodbi, ne priznava muhavosti slučajja in usode in napodi malo Marijo Bonnardovo v borbo za obstanek, kakor nešteto njenih vrstnic. Dekle je imelo srečo. Niti nešteta razočaranja ji niso mogla razbiti iluzije, ki jo je ustvarila vloga male mamice in tako je postal ravno tuj otrok najzgovornejši posredovalec med dvema, ki sta si bila namenjena. Med drugimi omenjamo samo Walburga, Verebesa in Baby Bandi. Ta film ni samo za male in velike mamice, ta film priporočamo vsakomur, da si ga ogleda v Elitnem kinu Matici v soboto ob 14.15 in v nedeljo točno ob 10.30. Cene Din 3.50 in 5.50.

* Československa Obec v Ljubljani bo priredila jutri ob 16. v Narodnem domu otrovritven predstavo lutkovnega gledališča v seziji 1936/37. Na sporedu veseligrada »Kralj Lávra«. Vabimo vse prijatelje, da si ogledajo to vlezabavno igrjo, prirejeno po istoimenski pesnitvi Karla Havlička-Borovskega.

* V Ljubljani se ustanavlja Kamniški klub. Pripravljalni odbor bo imel prvi sestanek 19. t. m. ob 20. v lovski sobi pri Slamiču. Namen kluba bi bil prirejanje predavanj, zabavnih večerov in skupnih izletov, hkratu pa tudi podpiranje siromašnih kamniških dijakov. Dostop imajo samo povabljeni.

* Spored violinskoga koncerta francoskega violinista Roberta Soetensa, ki bo v torek 17. t. m. ob 20. v mali filharmonični dvorani: najprvo zaigra umetnik sonato »Le tombeau«, ki jo je napisal francoski klasik in znameniti violinski virtuos Lec-lair, ki je živel v dobi 1607. do 1764. zatem sledi Chaousonova pesem in Debussyjeva sonata, po odmoru pa 1. delo Saint-Saens na dve najbolj znani deli Ravellovi. Na klavirju spremlja umetnika prof. Pavel Šivic. Robert Soetens je umetnik po božji volji, ki igra z izredno umetniško dovršenostjo, posebno občudujemo pri

Svileni popelini za moške srajce

v vzorcih, ki vam bodo gotovo ugajali

»Manufaktura« k. d.

trgovina, ki vas želi boljše postreči
Mestni trg 17.

njem njegovo lokovno spretnost. Vstopnice za koncert od 20 Din navzdol se dobe v knjižarni Glasbene Matice.

* Primorski akademiki in starešine. Za drevo napovedal skupni sestanek odprade zaradi nepredvidenih zaprek. Datum sestanka se bo naznanil z novimi vabil.

* Današnje martinovanje šentpeterskih Cirilmetodarjev pri Zupančiču na Martinovi cesti bo tako imenitno pripravljeno, da se bo vsem gostom smejalo srce. Veliki srečotlov, velika Martinova gos, vsakovrstna prosta zabava, cene zelo nizke, potreba bo v vsakem pogledu dobra. Prčetak ob osmih zvečer, konec ob dveh jutraj. Urice, ki bodo vmes, bodo vsakomur ublažile duha in srce in to si po trudoplnem tednu zaslužimo. Pridite!

* Pomotoma je segel po lizolu. Iz Puštala pri škofji Loki so pripeljali v bolnišnico 22-letnega kočarjevega sina Antona Bogataja, ki si je doma zaželel okrepčilne pijače, pa je segel na polico in napravil par naglih požirkov — iz steklenice lizola. Na kirurškem oddelku so mu izprali želodec in samo sreča, da ni bilo hujših sadreg.

* Karambol za karambolom. V četrtek dopoldne sta na križišču Tavčarjeve ulice in Miklošičeve ceste — ta vogal je znano prizorišče podobnih prometnih nezgod, pa se policija še zmerom ni odločila, da

Velike količine odpadkov

odstranjujejo iz telesa z milim in zanesljivim učinkom

ARTIN-DRAŽEJE dr. Wandera.

Dobivajo se v vseh lekarnah v škatlicah po 12 dražej Din 8.—, in v vrečkah po 2 dražej Din 1.50

Ogl. reg. pod S. br. 21115/33

bi nanj stalno postavila prometnega stražnika — trčila nekd tovrni in neki osebni avto. Pri udarcu sta se obe vozili močno poškodovali in samo sreča v nesreči je bila, da ni bilo človeških žrtev. Zvečer pa sta blizu stare mitnice na Celovški cesti zadela drug ob drugega tramvajski voz in neki avtomobilist, ki ni bil dovolj pozoren na cesto. Tramvaj je avto odbil s proge in mu občutno poškodoval ves sprednji del.

* Plesna šola viškega Sokola. Uprava sporoča članstvu in prijateljem, da se bo jutri otvorila plesna šola v dvorani Sokolskega doma na Viču. Plesne vaje bodo ob nedeljah od 14. do 18.

* Nova delavnica! Izvrstno izdeluje vsakovrstna popravila po nizkih cenah znani urarski mojster K. Bardonier pri O. Kiffmann, Ljubljana, Mestni trg 8.

Iz Celja

* Šahovska prvenstvena tekma Celje v Ptuj. Celjski šahovski klub bo igral drevi in jutri v vrtni dvorani hotela »Evrope« svojo prvo letošnjo prvenstveno tekmo s ptujskim šahovskim klubom. Gostje razpolagajo z nekaterimi odličnimi močmi, dočim so Celjani precej ošabljani, ker je nekaj igralcev odšlo k vojakom, nekateri pa so zaradi študija zadržani. Borba bo gotovo napeta in zanimiva. Splošni turnir Celjskega šahovskega kluba, ki se bliža kraju, je letos izredno dobro zaseden. Pod spretnim vodstvom prof. Sirocova igra 14 šahistov. Turnir je pokazal že precej jasno sliko, vendar pa presenečenja niso izključena.

* Zanimivo predavanje na Ljudskem vseučilišču. V risalnici meščanske šole bo predaval v ponedeljek 16. t. m. ob 20. univ. prof. dr. Boris Zarnik iz Zagreba o pomlajevanju, načinu in uspehih. Predavatelj je Celjanom že dobro znan, saj so bila njegova predavanja v Celju vedno dobro obiskana, pa bo občinstvo gotovo tudi to pot napolnilo predavalnico.

* Rodbini umrlega mladega junaka Ljubija Bartola je podaril g. Franc Kolenc, gostilničar v Zagradu, 40 Din. Posnemajte!

* Vlomilec se je ujel. Včeraj okrog 3. zjutraj je opazil mešarski mojster g. Zdošek v Gaberju nekega moškega, ki je plezal skozi okno v njegovo stanovanje. Zdošek je začel klicati, naskar je prišel neznanec bežati proti mestu. Policijski stražnik, ki je čul Zdoškove klice, je takoj pohitel za beguncem in ga dohitel pri vojašnici Kralja Aleksandra ter ga odvedel v gabsko stražnico. Tam so spoznali v aretirancu 28-letnega brezposelnega rudarja Bernarda G. iz Mirne peči, ki je bil šele pred kratkim izpuščen iz kaznilnice, kjer je obsedel neko kazen zaradi tatvin. Pri njem so našli perilo, klobase in sir, a ni vedel povedati, kje je dobil te stvari. Ko se je zdanilo, je g. Grobelnik na Sp. Hudinji ugotovil, da je pomodil neko vlomil v njegovo gostilno ter odnesel nekaj klobase, sira in perila ter popil nekaj vina in ruma. Kmalu so ugotovili, da je izvršil vlom Bernard G., ki je nato priznal dejanje in izjavil, da mu je pri vlovu pomagal njegov prijatelj.

KINO METROPOL. Danes veseli film »ZENE ZAPOVEDUJEJO«. — Ob 16. uri matineja »FATA MORGANA«.

* Godbeno društvo poštnih namestnikov v Celju priredi drevi ob 20. v vseh prostorih Narodnega doma svojo prvo veliko prireditev, združeno s plesom.

* Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 vefilmi »Idealni mož« z Brigitto Helmovo in zvočni tehnik.

Iz Maribora

* Mladinska organizacija JNS. V soboto 14. t. m. se vrši sestanek prištev mladinske organizacije JNS za srez Maribor-de-ni-breg. Tega sestanka se bodo udeležili člani akcijskega banovinskega mladinskega odbora JNS in zastopniki stranke iz sreza Maribora levi breg ter Maribor-mesto.

* KINO *
TEL. 21-24 MATICA
Leharjeva »Wo die Lerche singt«
SKRJAČEK POJE - ŽVRGOLI
Slagopereta sezono: Marta Eggerth

TEL. 27-30 SLOGA
Danes neprekidno poslednji Ganghofer
GRAD HUBERTUS
Ker je film danes zadnji na sporedu, se vrše danes 4 predstave in to ob 14.15, 16, 19.15 in 21.15 uri

TEL. 22-21 UNION
Premiera grandioznega alpinskega filma
BELI PEKEL PIZ PALU
Režija Dr. FANCK, GUST. DIESSL, L. RIEFENSTALH

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

* V. Prihoda pride v Maribor. V zvezi z gostovanjem odličnih glasbenikov v Mariboru se napoveduje tudi nastop slavnega goslača Vaše Prihode, ki ga je matični koncertni biro povabil v Maribor.

* Na večerjenjem ribjem trgu so prodajali liste po 34, barbone po 26 do 34, rake po 28, jegulje po 22, sardele po 10 do 12, mole po 18, ocače po 14, domače karpe po 4, ostale karpe po 12 Din za kg.

* Četrtilijona škoda. V Zrkovcih je uničil požar posestnik Neži Selovi gošpodarsko poslopje z vsemi skladišči in hlevi. Na kraj požara so prispeli mariborski gasilci, ki so tovaršji iz Pobrežja. Studencev, Razvanja in Sv. Miklavža na Dravskem polju gasili do 1. ure jutraj. Vodo so morali črpati samo iz studencev, kar je gašenje oviralo. Gasilec se je posrečilo lokalizirati ogenj, sicer bi bila pogorela vsa vasa. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Škodo cenijo na 250.000 Din, ki je kriča samo delno z zavarovalnico.

* Ugodna zamenjava bencina in petroleja. Vagonarska kolonija v Dajnki vili, ki bi bila kmalu postala pozorišče požara. Tam stanujoči A. Kolenc je poslal sosedo Leopoldino H. po petrolej. Ko mu ga je prinesla, je tekočino vili v svetiljko. Plamen je buhnil iz luči. Kolenc je ves prestrašen vrgel svetiljko na tla, plameni so objeli njegovo ženo, ki je svetiljko vrgla na prsto in pri tem po nesreči obšla svoja otroka, 5letnega Alfreda in 6 letno Lizo, ki sta dobita opekline po rokah in obrazu. Odpremiti so ju morali v bolnišnico. Trgovce se je pri našupu najbrže zmo, tli in dal pomotoma bencin namesto petroleja.

* Ugodna zamenjava bencina in petroleja. Vagonarska kolonija v Dajnki vili, ki bi bila kmalu postala pozorišče požara. Tam stanujoči A. Kolenc je poslal sosedo Leopoldino H. po petrolej. Ko mu ga je prinesla, je tekočino vili v svetiljko. Plamen je buhnil iz luči. Kolenc je ves prestrašen vrgel svetiljko na tla, plameni so objeli njegovo ženo, ki je svetiljko vrgla na prsto in pri tem po nesreči obšla svoja otroka, 5letnega Alfreda in 6 letno Lizo, ki sta dobita opekline po rokah in obrazu. Odpremiti so ju morali v bolnišnico. Trgovce se je pri našupu najbrže zmo, tli in dal pomotoma bencin namesto petroleja.

* Ugodna zamenjava bencina in petroleja. Vagonarska kolonija v Dajnki vili, ki bi bila kmalu postala pozorišče požara. Tam stanujoči A. Kolenc je poslal sosedo Leopoldino H. po petrolej. Ko mu ga je prinesla, je tekočino vili v svetiljko. Plamen je buhnil iz luči. Kolenc je ves prestrašen vrgel svetiljko na tla, plameni so objeli njegovo ženo, ki je svetiljko vrgla na prsto in pri tem po nesreči obšla svoja otroka, 5letnega Alfreda in 6 letno Lizo, ki sta dobita opekline po rokah in obrazu. Odpremiti so ju morali v bolnišnico. Trgovce se je pri našupu najbrže zmo, tli in dal pomotoma bencin namesto petroleja.

Iz življenja na deželi

Z Jesenic

* Zvočni kino Radio predvaja danes in jutri v nedeljo ob 8. uri zvečer v nedeljo tudi ob 3. pop. vefilmi »V džungli«. Med dodatki dva zvočna tehnik. Sledi »Božanska žena«.

Iz Zagorja

* Pet tihih minut... Od naše mladine se je pred nekaj dnevi poslovil kapitan g. Vital Vodušek, znameniti avtor moralno verskih razmišljanj v nedeljskem »Slovincu«, ki so izhajala pod naslovom »Pet tihih minut...« Njegovi čestitci zelo pogrešajo, da mu glasilo katoliške akcije ni napisalo nobene vrste v slovo, ko vé, da se je g. Vodušek odločil na tako dolgo pot. Odsel je namreč v Ameriko, da tam zlasti med mladino vrši važen misijski posel. Njegove bogate izkušnje v naši dolini mu bodo zelo olajšale. Slovo od Zagorja je bilo zelo prisrčno. Med častnim sprejemom, ki je še na kolodvoru voščilo zaslužnemu gospodu srečno pot, smo opazili celo nekaj mladih mož, ki so se oblikli v karakteristično uniformo naše premogarske doline ter si opesali znani rudarski pred-odnosno zapasnik. To dokaz pozornosti je odhajajočega gospoda še posebno razveselil. Kakor je zatrdil g. Vodušek, bo tudi iz Amerike pošiljal »Slovincu« svoja vzpodbudna nedeljska verska razmišljanja.

* Dva nova grobova. Nenadno je preminul 81-letni Anton Jerman iz Topile. Po pokopu krojač je delal pri rudniku več let, dokler ni bil reduciran brez pokojnine. V poznih letih je spet segel po šivanki in do zadnjega ni potreboval očal. Pokopali so ga v sredo popoldne ob veliki udeležbi. — Ta dan pa je po dolgi bolezni preminila 26-letna trgovska sotrduka gdna Tilka Strajnarjeva, hči vpkovljenejske rudniškega namestnika iz Kisovca-Bila. Je na glasu najlepše mladenke v teh krajih, toda ugonobila jo je jetika. Njen pogreb je včeraj pričal, kako globoko je ganila njena tragična usoda vse prebivalstvo zagorske doline. Pokojnima blag spomin, preostali nam še sožalje!

* RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja drevi ob 20. in jutri ob 15.15 in 20. veselo filmsko komedijo »Lažni vitezi« (Junak ene noči). Za dodatke: nov Paramountov zvočni tehnik in domaš kulturni film.

Najslavnejši baritonist sveta Lawrence Tibbett — Jutri premiera v KINU SLOGI.

poje arije iz oper Bajazzo-Cavalleria itd. v opernem vefilimu v nemškem jeziku

METROPOLITAN

Poslednji odgovor Cveta Šviglja

Vedel sem dobro, da g. Kocjančič ne bo točno navajal dejstev. Popravek je šel na uredništvo in je bil tudi postavljen. Obiskal sem tud. g. Kocjančiča, nikakor ne »prijetljive« karkoli ertal! O tem, da je popravek »zdel prijeten«, ampak resno in mirno. Povedal sem mu ob tej priliki, kot možu vse, kar mu je šlo. Nikakor pa me v njem mnenju ni onajal. Ko sem se vrnil domov, sem prejel pisemne dokaze, ki bi mi pri popravku še dobro služili kot direktni dokazi. Šel sem v tiskarno in prosil, če lahko te dodatke še vstavim. Rekli so mi, da je to brez prisotnega odgov. urednika nemogoče, ker je že odšel. Šel sem nato od gospoda do gospoda in ker nihče ni mogel niti smel prevzeti te odgovornosti, »en zahteval, da se popravek odloži na prihodnjo številko, da ob prisotnosti odgov. urednika dopolnim popravek in se potem objavi. To se je izkazalo kot tehnično nemogoče, ker je bila celotna stran že v odlitku, in bi list utrpel škodo.

Tako je šel popravek v tisk, edinole v tem je razlika, da brez dodatnih dokazov. ki sem jih še želel veljaviti, ne da bi od žele napisa-nega karkoli ertal! O tem, da je popravek »zdel prijeten«, ampak resno in mirno. Povedal sem mu ob tej priliki, kot možu vse, kar mu je šlo. Nikakor pa me v njem mnenju ni onajal. Ko sem se vrnil domov, sem prejel pisemne dokaze, ki bi mi pri popravku še dobro služili kot direktni dokazi. Šel sem v tiskarno in prosil, če lahko te dodatke še vstavim. Rekli so mi, da je to brez prisotnega odgov. urednika nemogoče, ker je že odšel. Šel sem nato od gospoda do gospoda in ker nihče ni mogel niti smel prevzeti te odgovornosti, »en zahteval, da se popravek odloži na prihodnjo številko, da ob prisotnosti odgov. urednika dopolnim popravek in se potem objavi. To se je izkazalo kot tehnično nemogoče, ker je bila celotna stran že v odlitku, in bi list utrpel škodo.

kazljivih! Sliko, ki prejme drugod »rebrno kolajno in piše o njej casopis, da je rešila čast slovenskih fotografov, ti doma vzržejo z razstave, in tako dalje, in ko ti je tega vsega vendarle že preveč, reagiraš, se ti pa zgodi, da te človek, ki te je nekoč hvallil do nebes, zdaj strga na način, o katerem podrobneje nočem razpravljati. Projektor za velike dvorane ni prišel (in s tem bi tudi film Planica dobil pravo luč in veljavo), letam naokrog, da predavanja ne bi bilo treba odpraviti, film Planica prišpe šele ured pred predavanjem, vsa organiz

Vestnik ZKD Gospodarstvo

Izbira predavanj

Od vseh strani se že oglašajo naša društva in nas prosijo za predavanja. Po daljšem poletnem odmoru si naše podelitve spet zeli obiskov predavateljev. Začela se je spet predavateljska sezona, ki se bo skozi zimsko mesec vlekla tja do pomladi. Zveza kulturnih društev lahko s uravnoteženim odnosom gleda tako na kader svojih številnih predavateljev, ki bodo imeli sedaj spet priložnost, da stopijo v neposredne stike s članstvom posameznih društev in tako po svoje pripomorejo k živju zvezi naših najbolj oddaljenih članic z matico našega naprednega prosvetnega dela. Malokatera naša prosvetna centrala se more ponasati s tolikim številom predavanj izven svojega sedeža, kakor Zveza kulturnih društev, ki danes ni več v skrbnih niti glede predavateljev niti glede povpraševanj po njih.

V tej zvezi pa bi hoteli danes vsem našim podeliteljskim društvom položiti nekaj važnega na srce. Prav je, da vsako izmed njih priredi tekom zimse sezone čim več predavanj in kliče zato predavatelja za predavateljem v svoj kraj. To zanimanje, ki kaže potrebo po duševni hrani, nas kakor rečeno, samo veseli. Želeli bi pa, da posamezna društva, posebno v krajih, kjer se prirejajo stalna — tedenska, štirinajst-dnevna ali mesečna — predavanja, vneso nekoliko več sistema v te svoje predavateljske prireditve.

Načelnikom predavateljskih odskov priporočamo, da si že sedaj izdelajo podroben načrt snovi, iz katere bi na splošno, še posebej pa glede na potrebe svojega kraja, želeli, da jim Zveza preskrbi primerna predavanja in pošilja predavatelje. Tak pregled želja za daljšo dobo je Zvezi že zaradi tega potreben, da lahko v krog svojih dosedanjih predavateljev pritegne še koga, ki bi mogel ustreči tudi kakim posebnim željam tega ali onega društva. Tako bi se s sodelovanjem naših društev samih seznam naših predavanj in predavatelje le še izpopolnil. Posledice takega sistema pa bi se kaj kmalu pokazale tudi v praksi: Zveza bi po tej poti mnogo lažje ustregla vsem posebnim željam svojih članic. Predavanja sama pa bi v posameznih krajih vzbujala še večje zanimanje kakor ga vzbujajo že sedaj, ker bi v večini primerov bila priročno posebnim željam članstva tega ali onega našega društva.

Seveda pa je za tako sistematično obdelavo in predložitev posebnih želja tega ali onega društva vsekakor nujno potrebno, da načelnik predavateljskega odseka ne določa sam predavanj na osnovi svojih osebnih želja in simpatij, temveč se pogovori o vsem tem s članstvom svojega društva, ki ga lahko skliče na poseben sestanek, na katerem razloži navzočim predavateljski program Zveze in jim s tem da pobudo, da sami razmislijo, kaj bi jih v prvi vrsti zanimalo. Na takih sestankih se potem določijo lahko tudi dnevi in celo vrstni red predavanj. S tem, da se članstvu samemu da možnost, da stavi svoje predloge in izraža želje glede predavanj, se smisel za predavanja in njih pomen za splošno vzgojo uveljavita sama po sebi, kar daje seveda najboljšo jamstvo za uspeh predavateljske sezone.

Onim društvom, ki prirejajo stalna predavanja, pa priporočamo še nekaj: Če le mogoče, naj bližnje predavateljske večere izpolnijo s sorodnimi predavanji, tako da nastanejo zaradi izbire predavanj in predavateljev nekakšni zaključni predavateljski cikli, ki vzbuje pri poslušalcih večjo pozornost, ker se predavanje s predavanjem nekako izpopolnjuje in podaja vsa skupaj zanimiv pregled izbrane snovi, kar si poslušalec neprimerno bolj zapomni, kakor pa, če so predavanja raztrgana in medsebojno manj povezana. Seveda je tudi v ta namen potreben načrt, ki ga načelniki predavateljskih odskov lahko sestavijo tudi za večja razdobja in se v posameznih predavateljskih sezonah omeje le ne nekatere snovi. Le po tej poti postane lahko vsako naše podeliteljsko društvo prava ljudska univerza v svojem kraju. To pa je v bistvu namen predavateljskega odseka ZKD in to mora biti seveda cilj tudi vsakega našega podeliteljskega društva posebej. Po takem premišljenem načrtu se bomo najlažje približali vzorom onih malih narodov na severu, posebno Dancov, ki so tudi v najbolj oddaljenih in zaskrbljenih vaseh ustvarili take osnovne celice prosvetnega dela.

Potem pa še nekaj: Z ustanovitvijo okrožnih odborov je podana možnost, da priredi nekatera pomembnejša, zanimivejša predavanja več društev istega okrožja, s čimer se zmanjšajo stroški moralni uspeh predavanj je neprimerno večji. S pomočjo okrožnih odborov je mogoče nadalje eno in isto predavanje prirediti najprej v sedežu dotičnega okrožja, n. pr. v soboto zvečer naslednjega tedna v enem ali tudi dveh naslednjih društvih (eno n. pr. zjutraj drugo pa popoldne). Predavateljem samim bi bilo s tem v mnogih primerih delo zelo olajšano stroški posameznih društev pa bi bili precej nižji.

Hoteli smo opozoriti na te podrobnosti pri prirejanju predavanj, da bi tejal ali oni naši organizatorji dali še pravočasno pobudo za način organiziranja predavateljskih večerov. S tem pa tega predmeta, ki se nam zli zaradi stikov z našimi prosvetnimi celicami najpomembnejši, seveda še zdaleč nismo izčrpali. Poglavlje zase je n. pr. vprašanje družabnosti na takih predavateljskih večerih, na kar se povrnemo v kratkem posebej.

Visoko odlikovanje Luja Vojnovića

Beograd, 13. novembra. O. Z. redom sv. Save I. stopnje je bil odlikovan bivši minister Luj Vojnović, jugoslovanski delegat pri mednarodni ustanovi za intelektualno sodelovanje.

Pomen trgovinskih pogajanj z Madžarsko

Sloveniji je treba rezervirati 90% lesnih kontingentov

Že pred dobrim mesecem so se pričela v Budimpešti pogajanja med našo državo in Madžarsko zaradi sklenitve novega trgovinskega sporazuma. Novi sporazum naj nadomesti sedaj veljavni sporazum iz leta 1934, ki mu poteče veljavnost v decembru. Kakor znano so bila pogajanja v Budimpešti prekinjena, da bi se do prihodnjega sestanka naša baza za ureditev vprašanj plačilnega prometa. Prvi dni novembra sta prispela v Beograd predstavnik madžarske Narodne banke in višji uradnik madžarskega zunanjega ministrstva, ki sta se pogajala z našo Narodno banko o ureditvi plačilnega prometa. Kakor se zdi, je bil pri tej priliki dosežen sporazum o osnovnih bodoče ureditve plačilnega prometa, kar bo gotovo olajšalo delo obema delegacijama pri novem sestanku, ki bo 26. t. m. v Beogradu.

Glavno eporno vprašanje se tiče likvidacije naših zamrznjenih terjatev v Madžarski, ki izvirajo od našega izvoza in se cenijo na 90 do 100 milijonov Din. Madžari so že prej predlagali, da se likvidacija teh terjatev izvrši s kompenzacijskimi nakupi blaga v Madžarski; del teh terjatev bi se eventuelno prenesel na Českoslovaško za zmanjšanje našega klirinskega dolga in bi ta del terjatev porabila Českoslovaška za plačilo svojih klirinskih obveznosti v Madžarski (tripartitna kompenzacija). Trajni spori izvirajo tudi iz neenakega postopanja pri plačilih. Mi smo doslej uporabljali liberalnejši sistem neposrednega plačila, medtem ko je Madžarska zahtevala za vsako izplačilo v Jugoslavijo posebno dovoljenje. Naša država je že v prejšnjih pogajanjih zahtevala, da se uvede privatni kliring, kakor ga imamo z Avstrijo, to je sistem svobodnih kompenzacij. V razpravo pa pride lahko tudi uvedba kliranga. V tem primeru naj bi se po našem predlogu del naših terjatev vnesel kot saldo v klirinski račun. Madžarska pa vztraja na tem, da se vse terjatve izravnavajo z nakupom blaga v Madžarski. Po madžarskem predlogu naj bi se ta saldo likvidiral tako, da bi naše železnice kupile v Madžarski za 90 milijonov Din železniškega materiala. Seveda pa naše železnice sedaj nimajo večje uvozne potrebe in bo treba v tem pogledu najti nekak kompromis. Brez ureditve vprašanja starih terjatev pa seveda ne more biti govora o kakem novem trgovinskem sporazumu, ker bi obstoj teh terjatev stalno ovaliral trgovinski promet. Tu bo treba ukinuti nekak silničen kakor z Nemčijo.

Tudi trgovinski promet bo treba v bodoče urediti na osnovi ravnotežja med iz-

vozom in uvozom. Naša trgovinska bilanca je bila doslej vedno precej aktivna, kar je povzročilo, da so nastale tako znatne naše terjatve. V letu 1934, je znašal aktivni saldo naše trgovinske bilance 35 milijonov Din, lani pa se je povzpelo celo na 93 milijonov. Tudi letos je bila naša trgovinska bilanca nadalje aktivna in je aktivnost znašala v prvih devetih mesecih 43 milijonov (lani v istem razdobju 57 milijonov).

Težkoče, ki so nastale v trgovinsko političnem razmerju z Madžarsko, so v zadnjem času precej ovirale izvoz v Madžarsko, ki je letos poleti pričel ž hudo nazadovati in je znašal ves izvoz v tretjem četrtletju t. l. le 38 milijonov Din nasproti 67 milijonov v istem razdobju lanskega leta. Oviro pri izvozu v Madžarsko hudo občuti tudi Slovenija. Po uvedbi sankcij proti Italiji je postala Madžarska vsaj za severni del Slovenije skoro edino inozemsko tržišče, kamor smo lahko še izvažali mehke les. Prav zaradi tega je Slovenija v posebnih meri zainteresirana na bodoči ureditvi trgovinskih odnosov s to državo. Če se reši vprašanje plačilnega prometa, potem menda ne bo težko priti do sporazuma glede trgovinskega prometa samega. Že pri pogajanjih pred dobrim mesecem sta se obe delegaciji sporazumeli, da se omogoči naš izvoz v Madžarsko za gradbeni les, drva, prago, železno rudo, kavstično sodo, svinec, otrobe, surove kože, rastlinska vlakna, češplje in orehe dočim bi Madžarska izvažala k nam železo, železniški material, radijske aparate, električne žarnice in kable, volnene tkanine, razno semenje in usnje (boks). Seveda je pri tem naša država zahtevala, da bi nam Madžarska plačala baker, svinec, rude in surove kože v devizah odnosno v angleških funtih v smislu pred meseci postavljenega načela, da se ti predmeti smejo izvažati le za devize.

Gotovo je naš interes, da čimbolj razširimo obseg trgovine z Madžarsko, zlasti da povečamo naš izvoz mehkega gradbenega lesa. Madžarska kaže pripravljenost, da nam prizna za uvoz lesa večje kontingente. V tej zvezi je zanimiv članek, ki ga objavlja beograjska »Industrijska odbrana« o trgovinskih pogajanjih z Madžarsko. V tej izjavi citamo med drugim tudi naslednje: Madžarska je pripravljena vzeti od nas večje količine mehkega gradbenega lesa. Od teh kontingentov bi bilo treba 90% rezervirati za Slovenijo, ker gre tam za male ljudi, majhne podjetnike, ki so bili katastrofalno prizadeti v teku zadnjega leta. Tem ljudem je treba pomagati in dati možnost, da vnovčijo svoje proizvode.

— Stanje aktivnih kliringov. Saldo naših klirinskih terjatev v plačilnem prometu z Nemčijo se v tednu od 5. do 12. novembra ni nič spremenil in je ostal na višini 164 milijona mark. Saldo naših klirinskih terjatev v Italiji, ki se je prišnji teden glede na sporočilo italijanskega deviznega instituta o vplačilih za časa sankcij povečal za 12 milijonov lir, se je v poslednjem tednu za malenkost zmanjšal in sicer za 0.4 na 49.2 milijona lir. Saldo v kliringu z Bolgarijo je znašal 12. t. m. 672.000 Din, v kliringu s Turčijo pa 776.000 francoskih frankov.

— Gradnja velikega železniškega mostu pri Zagrebu. V torek je bila v Beogradu licitacija za gradnjo železniškega mostu pri Zagrebu. Med številnimi inozemskimi ponudniki je bila najcenejša Tvornica vagonov, strojev in motov in Brod, ki bo most zgradila v 2 letih za 25 milijonov Din.

— Reorganizacija Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. V trgovinskem ministru pripravljajo uredbo o reorganizaciji Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Doslej je deloval ta zavod kot informativna in propagandna ustanova. Po načrtu nove uredbe pa bi imel prevzeti tudi kontrolo nad vsem našim izvozom. Sedaj ima take funkcije v okviru tega zavoda le urad za kontrolo izvoza živine in mesnih izdelkov. V zavodu se bo formalno poseben odsek za kompenzacije.

— Splošni mojstrski izpitni tečaj v Ljubljani. Zavod za pospeševanje obrti bo priredil v prvi polovici decembra tečaj za pripravo na mojstrski izpit. Vršil se bo v pritlični dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani skozi 5 dni, in sicer v popoldanskim urah, tako da se ga bodo mogli udeležiti tudi rokodelski pomočniki iz krajev izven Ljubljane, ker bodo lahko prihajali z opoldanskimi vlaki in se vračali z večernimi. Predmet predavanja bo tvarina o obrtnih, davčnih in drugih predpisih ki se izražajo pri teoretičnem delu izpita. Za poset tečaja se ne plača nikakaj pristojbina. Prijave za tečaj s točnim naslovom je poslati najkasneje do 25. t. m. na Zbornico za TOI v Ljubljani.

— Razstava Male antante na velesejmu v Pragi. Trgovinski muzej ministrstva trgovine in industrije v Beogradu obvešča, da bo na pomladnem velesejmu v Pragi med eca marca 1937. prirejena skupna razstava držav Male antante. Razstava, ki bo predstavljala prvo skupno gospodarsko manifestacijo treh prijateljskih držav, bo prirejena v večjem stilu. Zato opozarjamo na to prireditve vse naše producente in izvoznike. Podrobnejše informacije glede udeležbe, prevzora vzorcev in dr., daje interesentom neposredno: Trgovinski muzej ministrstva trgovine in industrije v Beogradu, Miloša Vel. 29.

— Dobave, Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 19. t. m. ponudbe za dobavo raznega električnega materiala, raznih svetilnih predmetov in 350 komedov štaufferjevih mazalic, okrog 1000 kg železnih, razne barve, fitneža, kita itd., 3000 kg bencina, vrvice za zastore in raznih drugih vrvic, do 20. t. m. za dobavo 5000 kg žebelja za tračnice in do 26. t. m. za dobavo električnih žarnic. Komanda morarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 23. t. m. ponudbe za dobavo 500 kg sladke paprike in do 24. t. m. za dobavo 20.000 kg tešenin. Komanda pomorskega arzenala v Titvu sprejema do 25.

t. m. ponudbe za dobavo 110 m volnenega ripsa in do 26. t. m. za dobavo brusilne naprave ter brusnih plošč.

— Licitacija, Dne 14. t. m. bo pri glavem sanitetnem skladišču v Zemunu ofrta licitacija za dobavo raznih kemikalij. Dne 16. t. m. bo pri upravi vojno-tehnične zavoda v Kragujevcu ofrta licitacija za dobavo raznih meril; 17. t. m. za dobavo brezovega in jesenovega lesa, 18. t. m. za dobavo trotila, 20. t. m. za dobavo 3300 kg kositra, 27. t. m. za dobavo razne svinjske dlake, 28. t. m. za dobavo bakrene pločevine in pločevine iz medi, 3000 kg glicerina, 50 kg natrija ter 3000 kg trihloretilena, 30. t. m. za dobavo lopat, frezalnega stroja ter grafitnih loncev, 3. decembra za dobavo projektorja za povečanje, grafit, raznih azbestnih predmetov, anšimona, lakusovega papirja; 5. decembra pa za dobavo kakejkega karbida ter raznih špihalnih sredstev.

Borze

13. novembra

Na ljubljanski borzi se oficijski tečaj ni so bistveno spremenili. V privatnem kliringu so se avstrijski šilingi nekoliko okrepili in so bili zaključeni po 8.77, angleški funti pa so se nudili po 241.50. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.74, v angleških funtih po 240.50, v grških bonih po 31.75, dočim za klirinske nakaznice v lirah ni bil zabeležen tečaj. Nemški klirinski čeki so se nadalje dvignili in stanejo v Ljubljani 14.48, v Zagrebu 14.41 in v Beogradu 14.374.

Na zagrebškem efektu tržišču so tečaj ostali v glavnem nespremenjeni, le vojna škoda notra nekoliko nižje, in ocer 375.50 — 378 (v Beogradu promet po 375.50 — 376). Zaključki pa so bili v 4% agrarnih obveznicah po 52, v 7% investicijskem posojilu po 85 in 85.75, v 7% stabilizacijskem posojilu po 86, v 7% Blairovem posojilu po 75.75 in 77 (v Beogradu po 75.50 — 75.60) in v 8% Blairovem posojilu po 87 (v Beogradu po 85.50).

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2334.66 — 2349.26, Berlin 1742.53 — 1766.41, Bruselj 733.45 — 738.51, Curih 996.45 — 1003.52, London 211.21 — 213.27, Newyork 4303.51 — 4339.83, Pariz 201.11 — 202.55, Praga 153.44 — 154.54, Trst 227.70 — 230.78.

Curih, Beograd 10. Pariz 20.1850, London 21.22, Newyork 437, Bruselj 73.60, Milan 22.9250, Amsterdam 234.20, Berlin 174.95, Dunaj 77.70, Stockholm 109.4250, Oslo 106.65, København 94.75, Praga 15.40, Varšava 81.90, Budimpešta 85.75, Atene 3.90, Bakarešta 3.25.

Effekti

Zagreb, Državne vrednote: vojna škoda 375.50 — 378, 4% agrarna 50 — 52, 6% begluške 68 — 70, 7% invest. 85 — 85.50, 7% stabiliz. 86 — 87, 7% Drž. hip. banka 88 — 89, 7% Blair 75.50 — 75.75, 8% Blair 85.50 — 85.50; delnice: Narodna banka 6800 — 7000, PAB 196 — 197, Trboveljska 195 den., Sečerača Osijek 135 — 140, Dubrovačka 200 den., Jadranska plovidba 300 den., Gutman 60 hl.

Beograd, Vojna škoda 367 — 377 (375.70 — 376), za dec. 375.50 — 376.50 (375.50), 6% begluške 69 — 69.50, 7% invest. 86.50 bl. 7% Drž. hip. banka 89 — 90 (89), 7% Blair 75.50 — 76 (75.50 — 76.00), 8% Blair 85.75 — 86 (85.50), Narodna banka 6850 den. (6975 — 7010), PAB 193.50 — 194.50.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 13. novembra. Začetni tečaj: pšenica: za dec. 115.625, za maj 118, za julij 99.625; kornuza: za dec. 102.50, za maj 95.

+ Winnipeg, 13. novembra. Začetni tečaj: pšenica: za dec. 105, za maj 106.375.

+ Novosadska blagovna borza (14. t. m.) Tendence čvrsta Pšenica (78 kg): baška in banatska 153 — 155; sremska in slavonska 154 — 155; baška ladja Tisa 164 — 165; ladja Begej 163.50 — 164.50; ladja Kanak 161 — 162; baška in banatska, ladja Dunav 163 — 164; sremska, ladja Dunav 162 — 163; sremska ladja Sava 160 — 161. Rž: baška 125 — 127.50. Ječmen: baški in sremski, 64 kg 108.50 — 110; jari 68 kg 122.50 — 125. Oves: baški, sremski in slavonski 102 — 104, Kornuza: baška in sremska 100 — 102; banatska 98 — 100. Moka: baška in banatska 240 — 250; 2* 220 — 230; 5* 200 — 210; 6* 180 — 190; 7* 140 — 150; 8* 105 — 110. Otrobi: baški, sremski in banatski 78 — 84. Fizol: baški beli brez vreč 200 — 202.50; z vrečami 205 — 210.

BOMBAZ

+ Liverpool, 12. novembra. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za dec. 6.52 (prejšnji dan 6.56), za maj 6.45 (6.43), za okt. 6.14 (6.16).

+ Newyork, 12. novembra. Tendence komaj stalna. Zaključni tečaj: za dec. 11.65 (11.69), za maj 11.52 (11.65).

ZIVINA

+ Mariborski svinski sejem. Na sejem dne 13. t. m. so kmetje pripeljali 304 svinj, prodali pa so jih 110. Cene so bile naslednje: 5 do 6 tednov stari prasci 60 do 100 Din, 7 do 9 stari po 120 do 150, 3 do 4 mesece stari 165 do 225, 5 do 7 mesece stari 240 do 335, 8 do 10 stari 360 do 530, eno leto stari 570 do 900 Din. Svinje so prodali kilogram žive teže po 6 do 7.75 Din, mrtve teže pa po 8 do 10.50 Din.

Sin je s sekiro ubil lastnega očeta

Celje, 13. novembra

Pred malim senatom okrožnega sodišča v Celju se je danes zagovarjal 22-letni posestnikov sin Vincenc Stojšek iz Vodul v žetalski občini pri Rogatcu, ker je letos 19. oktobra v Vodulah z dvakratnim udarcem z ostro sekiro udaril svojega očeta Antona Stojška po desni strani vrat ter mu presekao žile, vsled česar je oče izkerval.

Obdolženec je skesano priznal svoje dejanje in takole opisal žalostni dogodek: Vincenc Stojšek je 19. oktobra ves dan oral na njivi svojih staršev. Pri delu mu je pomagal sosed Andrej Rampre. Ob 15. sta šla oba v Rampretov gozd po drva. Ko se je vračal obdolženec z nakozanim vozom mimo domače hiše proti Rampretovi hiši, se je na domačem pragu ogledal obdolženec očeta Antona Stojška. Oče je bil sodni čenec in se je bil malo prej vinen vrnil z neke cenvite. V vinenosti je začel sina zmerjati. Ker je sin vedel, da se oče v vinenosti nad prepa in pretopa, mu ni odgovoril, marveč je šel z Rampretom od njegove domače. Ko sta hotela razložiti drva, se je pojavil Anton Stojšek in začel govoriti, da bo vse polotkel, če se ne bo delalo po njegovi želji. Sin mu je nekaj ugovarjal in izjavil, da pojde spet orat. Po teh besedah je oče pograbil sosedovo motiko, ki je bila prilonjena ob zid, in zamahnil z njo proti sinu, ki pa se je udarcu pravočasno izognil in zbežal proti domačemu hlevu. Oče je pohitel z dvignjeno motiko za njim in ga dohitel pri kolarnici. Sin se je ustavil, v tem pa je oče zopet zamahnil z motiko proti njemu. Sin se je umaknil, pograbil sekino, prilonjeno ob steno, in udaril očeta z ostrino dvakrat po vratu. Sin je nato zbežal v gozd. Oče je še tekel z motiko v roki kakih deset korakov za njim, pozneje pa se je zaradi poškodb zgrudil in je izkerval. Sin se je drugi dan sam javil orožnikom v Rogatcu. Pri Stojškovihi so vladale žalostne razmere. Kadar je bil oče trezen, je bil dober. Če je bil vinen, pa je bil zelo nasilen ter je večkrat pretepaj svojo ženo in ogrožal vse domače.

Vincenc Stojšek je bil obsojen na 2 leti robove in izgubo čestnih pravic za dobo 3 let.

Gozdni tek za smučarje. Sm. k. Ljubljana priredi v nedeljo gozdni tek za majmlajše, kakor tudi za verificirane smučarje. Start ob 10. na strelišču pod Rožnikom, cilj islotam. Tekmovalci morajo biti na mestu ob 9.30. Za najboljše v posameznih kategorijah so razpisane diplome.

Iz Julijske Krajine

V Čepovanu se je pred dnevi smrtno ponesrečil 77 letni Stefan Ostrovznik iz Zgornje Tribuše. Proti večeru se je napotil domov po bližnjih in zašel. Padel je v prepad in se ubil.

V Tolminu je bilo te dni več trgovcev kaznovanih z manjšimi globami zaradi prekrškov odredb mednarodnega odbora, ki kontrolira cene v trgovini na drobno. Kaznovani so bili: Josip Rutar, Josip Trušnjak, Lenart Kulin, Marija Gaberšek, Viktorija Praprotnik, Marija Zvodar, Angela Duša, Anton Podreka, rvan Brezan, Valentin Kozorog, Stefanija Simonci in še trije ali štirje drugi.

V Števerjani je bil 54 letni posestnik Karel Tomažič ovaden karabinerjem, češ da ima doma puško, ki je oblastem ni prijavil. Karabinerji so pri hišni preiskavi res našli lovsko puško, zaradi česar je bil Tomažič prijavljen sodišču.

Angleški letalski tekmovalci v Beogradu

Beograd, 13. novembra. Po popoldne sta prispela na zemunsko letališče s svojim letalom nadaljnja dva tekmovalca na letalski tekmi London — Capetown v Južni Afriki. Letalca nameravata ostati do jutri v Beogradu, nato pa bosta nadaljevala svoj pot.

Umrla nam je nenadoma naša preluba mama, stara mama, sestra, teta, gospa

MINKA KOŠAK

roj. GUZELJ
POSESTNICA

v starosti 69. let.
Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 15. t. m. ob 10. uri popoldne iz hiše žalosti v Grosupljem na domače pokopališče.

SKOFJA LOKA—GROSUPLJE, 13. novembra 1936.

ZALUJOČE SORODSTVO.

A. Poltzer:

Pot brez cilja

Roman

Z Milico sva skoraj oba hkratu zagledala elegantno, širokoplečo postavbo, ki je, spremljana od nosača, stopala ob vrsti voz.

Ko naju je Jack Lowell opazil, je z žarečim obrazom krenil proti nama.

»Ce to ni sreča, gospodična Borgholmova! How do you do, Mr. Weindal?« Stisnil nama je roke.

Med tem, ko je nosač spravljal njegove kovčke v najin oddelek, sem nezaupljivo opazoval Milico in Lowella. Slučajnost tega srečanja mi nekako ni šla v glavo.

Do Lowella že od prvega trenutka nisem čutil posebne simpatije. Priznam, da sem delal mlademu možu krivico. Bil je izvrstnega vedenja in tako ljubezniv, da je moral vsakogar razorožiti. Kar sem mu pa najbolj zameril, je bilo to, da je bil baže tudi on namenjen na Azurno obalo. Kaj je iskal bogat mlad Američan poleti na rivieri?

V zadoščenju mi je bilo, da se Milico razpoloženje tudi v navzočnosti mladega rojaka ni popravilo, čeprav so trajali njeni razgovori z Lowellom kar po nekaj ur. Govorila sta o samih rečeh, ki so bile meni tuje.

Nekoč — pozneje sem izprevidel, kako smešno je bilo moje ravnanje — sem zelo očitno zapustil

45

oddelek. Ostal sem sumaj na hodniku in kadil cigareto za cigareto, tako da se mi je nazadnje od trudnosti že megilo pred očmi.

Baš ko sem se hotel z notranjim odporom vrniti v oddelek, se je pokazala Milica. Menda je uganila, kaj se godi v meni, zakaj ne glede na Lowella me je rahlo pobožala po glavi. Ta nežni dotik me je sprijaznil celo z navzočnostjo mladega Američana.

Vendar sem se globoko oddahnil, ko smo po dolgi vožnji dospeli na cilj. Pri slovesu od najinega spremljevalca se mi je zazdelo čudno, da ni Lowella niti z besedo omenil svidenja. Mislim sem, da ga poslednjič vidim, in nič mi ni bilo žal.

V Nizzo smo se pripeljali v zgodnjih jutranjih urah. Moja prva pot je bila v hotel na Angleški promenadi, kjer sem se bil takrat z Boltonom nastanil.

Skoraj dve meseca sta bila minila od tistega jutra, ko sem bil skrivaj zapustil hotel in šel na glavno pošto. Našel sem neznanega vratarja, ki mi v prvem trenutku ni vedel dati pojasnila o rečeh, ki sem jih bil pustil v hotelu. Šele ko sem omenil Boltona, se je mož nekaj spomnil. Poprosil me je, naj trenutek počakam, in izginil v pisarno.

Nekaj minut je prešlo, preden se je vratar vrnil. Neprijeten občutek me je bil obšel. Kaj, če so bili Boltona med tem prišli?

Policija bi me v takem primeru gotovo zaslišala. Saj sem bil z Boltonom vred prišel v hotel. Šele po dolgih poizvedbah bi mi verjeli, da mi je bila zločinčeva prava osebnost neznana.

Nihče se ne more čuditi, da me je bilo novih miselnosti z oblastmi kar nekam strah. Če si, kakor jaz, tedne in tedne pod sumom umora sedel v preiskovalnem zaporu, je tak strah pač razumljiv!

A spet je nanoslo čisto drugače, kot sem pričakoval.

»Gospod Bolton je poravnal vaš sobni račun in vzela vašo prtljago k sebi,« mi je naznanil hotelski vratar.

Ta novica me je nekoliko potolažila, čeprav sem se moral batl, da sta moja kovčega z vsebino vred izgubljena.

Samo da bi nekaj rekel, sem vprašal: »Ali vam je znano, kam je gospod Bolton odpotoval?«

Niti za trenutek nisem pričakoval drugega odgovora kakor tega, da je Bolton odpotoval, a ni povedal, kam.

»Gospod Bolton še ni odpotoval,« je ravnodušno rekel vratar.

Mislil sem, da nisem dobro slišal. »Kaj, gospod Bolton je tu, v hotelu?« sem vzkliknil.

Vratar me je malce presenečeno pogledal, se ozrl na predale s ključi in dejal: »Gospod Bolton je doma. Soba št. 423. Ako želite z njim govoriti, vas lahko naznanim.«

Vsega drugega bi se bil prej nadejal kakor tega!

A Boltona ni bilo v sobi. Nedotaknjena postelja je pričala, da ni bil v hotelu niti prenočil. Zakaj ni bil oddal sobnega ključa z veliko leseno kroglo, mi je bilo nerazumljivo.

Ta uganika se je kmalu razvozlala. Bolton je hotel nedvomno zbuditi vtis, da je prenočil v hotelu.

Večerni listi so prinesli novice o prijetju ameriškega detektiva Boltona. Zalotili so ga bili pri vstopu v neko hotelsko sobo v Monacu. Hišni sluga ga je opazil, kako je zlezal čez balkon, in hitro poklical policijo. Ko je Bolton videl, da je zasačen, je izdal samokres. Na srečo je orožje odreklo.

Najrazburjivejše v tej novici je bilo zame ime osebe, pri kateri je bil Bolton poskusil svoj vlom. »Bogata Američanka« — Američanke na rivieri so menda zmerom bogate — »Mrs. Negri je bila žrtev, ki si jo je izbral.« Tako je stalo v listih.

Cez dve uri sva bili z Milico že v Monacu in v tistem hotelu. Da sem bil sam, bi bil Milicino mater težko spoznal. Stara je bila videti in nad mero izmučena. Morda jo je bil tudi strah nad vlomom močno pretresel. Mati in hči sta se vrgli druga drugi na prsi.

Hotel sem se umakniti, a Milica mi je rekla, naj ostanem. Predstavila me je gospe Negrijevi.

To, kar sva zdaj zvedela, nama je pokazalo, da je bila Milicina mati delavnejša, nego je mislila hči.

Takoj po svojem prihodu v Nizzo je bila stopila gospe Negrijeva v neko poizvedovalno pisarno. Ne da bi povedala pravi vzrok, je naročila podjetju, naj dožene imena in naslove vseh pomorskih častnikov, ki živijo v Monaški kneževini.

S P O R T

Zakaj je protestirala SK Ljubljana

Kakor smo že poročali, je SK Ljubljana takoj po tekmi pri JNS vložila brzojavni protest proti verifikaciji zadnje prvenstvene tekme proti Hajduku, ki jo je Ljubljana izgubila z 0:1. Svoj brzojavni protest je kasneje utemeljila s pismeno vlogo, ki jo je predložila JNS preko LNP. Ta protest se glasi:

»Na osnovi § 30 propozicij za državno prvenstvo v letu 1936/37 smo vam v ponedeljek dne 9. novembra 1936 v odprtem roku odposlali brzojavno naslednje vsebine:

Najavljamo protest proti tekmi Ljubljana-Hajduk. Ze v začetku naglasimo, da so krivično odločitve sodnika bistveno vplivale na izid te tekme. Svojo trditve podpiramo z naslednjimi najbolj kričnimi odločitvami sodnika g. Minariča:

V približno 25 min. prvega polčasa pelje Jež, srednji napadalec Ljubljane, sam zogo proti nasprotnemu голу. Ko je bil 7 m pred golom ravno na strelu, ga dobitita oba Hajdukova branilca in ga z rokami v hrbet zrušita, dočim ga je levi krilec Hajduka istočasno s strani surovo spodenel, tako da so ga vsi trije zajahali, ko je ležal na tleh. Sodnik g. Minarič je mirno prešel preko te surove nepravilnosti.

Drugo veliko nepravilnost je sodnik g. Minarič zagrešil na ta način: Desna zveza Hajduka je s komolecem v vrat odrinil levega krilca Ljubljane približno 22 m pred golom. Sodnik g. Minarič prisodi foul proti Hajduku. Ko so bili že vsi igralci plasirani, je naenkrat sodnik izpremenil iz nerazumljivih vzrokov svojo odločitev ter je odredil prost strel proti Ljubljani, iz katerega je posredno rezultiral edini gol za Hajduka.

V približno 30. minuti drugega polčasa, ko je Kriše, vratar Hajduka, zapustil gol in ležal izven gola na tleh, je branilec Matosič na golovi črti ubranil Janežičev strel in tako preprečil, da bi zoga šla v mrežo. Sodnik g. Minarič se je nahajal približno 8 m levo od kraja, kjer se je pripetil prestopke. Ukrenil pa ni ničesar.

G. Minarič je tudi v splošnem s svojimi odločitvami zelo favoriziral Hajduka, dočim je sleherni napad Ljubljane v najidealnejših pozicijah zaustavil in dosledno ni upošteval prednosti igralcev Ljubljane.

Da trditve v zgornjih primerih držijo, jasno priča izjava gg. sodnikov, ki so bili na tekmi in katero prilagamo. Istočasno

prilagamo izjavo saveznega sodnika g. Jordana in začasnega sodnika g. Dorčeca, iz katere je razvidno, da je takoj po tekmi g. Minarič priznal, da je videl roko Matosiča na golovi črti.

Po vsem navedenem menimo, da so sodnikove odločitve in opustitve bistveno vplivale na rezultat in da je g. Minarič grobo kršil § 92 pravilnika sodnikov JNS ter prosimo, da JNS ne verifikira tekme z doseženim rezultatom, marveč naj jo razveljavi in naj odredi njeno ponovitev.

Izjave sodnikov

Podpisani savezni in začasni savezni sodniki, ki so bili na tekmi Ljubljana-Hajduk dne 8. novembra, na prošnjo SK Ljubljane izjavljamo, da so trditve, navedene v protestu SK Ljubljane, absolutno točne in pravilne.

Sledi 10 podpisov, ki so overovljeni po sodniškem odboru.

Še važnejša izjava

G. Minarič je po končani tekmi Ljubljana-Hajduk dne 8. novembra izjavil saveznemu sodniku Jordanu Ivanu in začasnemu saveznemu sodniku Dorčecu: »Roko Matosiča na golovi črti pri levi golovi prečki sem videl, vendar pa nisem smatral za potrebno, da bi žvižgal, ker tudi nisem odžvižgal drugih rok.«

Izjave sta podpisala sodnika gg. Jordan in Dorčec, a njuna podpisa sta overovljena po sodniškem odboru.

SK Ljubljana v Beogradu

Jutri v nedeljo bo SK Ljubljana odigrala svojo prvo prvenstveno tekmo proti Basku, in sicer v Beogradu, kamor bo odpotovala z naslednjimi igralci: Logar, Rožič, Jug, Bertonec, I. Hassl, Kukanja, Pupo, Boncelj, Janežič, Slapar, Jež in Pepček.

Moštvu bosta na razpolago še igralca Zavri in Zemljič, ki služita pri vojaki v Zemunu. Kakor je namreč razvidno iz današnjih službenih objav, je Zemljič preklical svojo prijavo za BSK in bo torej ostal pri Ljubljani.

Makovec ne more na pot, ker ima od nedeljske tekme sem nogo v mavcu. Nalomljena mu je kost na nogi.

Službene objave LNP

11. seja p. o. dne 11. t. m.

Spored prvenstvenih tekem dne 18. t. m.: V LJUBLJANI:

Igrišče Hermes: ob 9.30 Reka-Svoboda jun., ob 10.30 Hermes-Ljubljana jun., službojoči Gašperlin, rediteljstvo Hermes in Reka ob 13. Hermes-Ljubljana rez. ob 14.30 Hermes-Amater, služb. Ilovac A., Hermes rediteljstvo. Igrišče Jadran: ob 13. Slavija-Mars, ob 14.30 Jadran-Moste, služb. Bucik. Vsi klubi po 5 rediteljev. — Igrišče Mladike: ob 10.30 Mladika-Korotan, služb. Guzina, oba kluba po 5 rediteljev. — Igrišče Slovana: ob 9.30 Slovan-Korotan jun., služb. Galof. Oba kluba po rediteljev. — Igrišče Primorja: ob 10. Svoboda-Grafika, služb. Galof. Oba kluba po 5 rediteljev. — V CELJU:

Igrišče Olimpa: ob 14.30 Olimp-Slovan, služb. Jegrišnik, Olimp rediteljstvo. — Igrišče Atletikov: ob 14.30 Atletiki-Maribor, služb. Rojnik, Atletiki rediteljstvo.

V KRANJU ob 14.30 Korotan-Reka, služb. Fuchs, Korotan rediteljstvo. — V STRAZISCU: ob 14.30 Savica-Bratstvo, služb. Benedik. Rediteljstvo Savica. — V TRBOVLJAH: igrišče po izbori Daska ob 14.30 Dask-Sloga, služb. Dolinar, Trbovlje in Amater po 5 rediteljev.

Odobrilo se prijateljske tekme v Mariboru po predlogu o. o. Maribor, in sicer ob 10 na igrišču bivše Svobode: Slavija-P. proti neznanemu nasprotniku ter ob 14. na igrišču Zelezničarja Maribor-Rapid jun. (prvenstvena) in ob 15. Zelezničar-Slavija Varaždin jun. Služb. Jošt, rediteljstvo Zelezničar. Služb. pri tekmi Slavija P-proti X je Amon.

VERIFIKACIJE IGRALCEV:

S pravico nastopa z dnem objave, ker sta bila že čitana za Rapid: Dvoržak Jak., za Slovan Hudjek Stjepan. — S pravico nastopa dne 21. t. m.: za Korotan-Lj. Zagar Stanko, Zagar Franc; za Ljubljano Majce Bogdan; za Slavijo-P. Selinšek Milivoj; za Korotan-Kr. Kurtaga Mladen. — S pravico nastopa dne 11. februarja in 11. maja 1937: za Amater Kos Franc, Pintar Stanko; za Muro

Staro Drago. — Citata se: Derenda Vladimir za Hermes s tem, da bo sledila verifikacija po odgovoru CK.; Filo Franjo za ČSK, verifikiran bo po razčiščenju postopka, ki je bil proti imenovanemu uveden. — Suspendira se do poravnave tromesečne članarine prejšnjemu klubu Kolarič Ervin. Grafika. — Večeje se po § III. sploš. prav.: za Amater: Kos Franc do 8. novembra 1941 in za Muro: Staro Drago do 30. novembra 1939. Zemljič Leon preklicuje za BSK, ostane pri Ljubljani.

V Trbovljah gostuje SK Metalac

iz Zagreba. Prvotno je nameraval odigrati tekmo z njim Amater. Ker pa Hermes Amater igrati prvenstveno tekmo s Hermesom v Ljubljani, so se v Trbovljah domenili, da bo nastopila proti Metalcu kombinirana postava Trbovlje-Amater.

Službeno iz SOLNP. Ker je ss. Deržaj v nedeljo 15. t. m. zadržan, se določa za sodnika pri tekmi Korotan : Reka v Kranju ss. Dolinar.

SK Ljubljana. Zaradi prvenstvene tekme naj bodo juniorji v nedeljo ob 10. na igrišču Hermes. Rezerva igra predtekmo istotam ob 13. Vsi igralci juniorskega in rezervnega moštva naj dvignejo opremo pri hišniku.

ASK Primorje (lahkoatletska sekcija). Jutri nastopijo klubovi lahkoatletiki na mitingih v Celju, Kranju in na Jesenicah. Za Celje, odhod ob 5.30, za Jesenice in Kranj ob 7.15 zjutraj. Zaradi opreme naj se atleti javijo danes popoldne na igrišču, na mitingu, kjer se bo odredilo kdo in kam potuje. — Načelstvo.

SK Reka (smučarska sekcija). Člani se pozivajo, da se udeležijo gozdnega teka Smučarskega kluba »Ljubljane« v nedeljo na Strelišču. Tekmovalci naj bodo zbrani ob 9.30 istotam.

Table-teniška sekcija Hermes je začela z rednimi treninji. Sekcija se je preselila v vršno dvorano restavracije »Frankopanski dvor« v Frankopanski ulici v Siskli, kjer se bodo vršili treninji v torek,

sredo, četrtek in petek. V torek 17. t. m. se vrši v sekcijem lokalni prvi letošnji članski sestanek, obvezen za vse dosedanje člane in članice. Vabljeni so tudi vsi ljubitelji table-teniškega športa, ki bi sodelovali pri sekciji (člani bivše Sloga). Sestanek bo važen zaradi razpreditve treninjskega programa. Poleg tega se bo določil program prireditve za tekočo sezono. Čas sestanka se bo določil sporazumno in bo objavljen v torkovi številki »Jutra«.

Iz Ptoja

I. Vinogradnikom. Ptujška podružnica Vinarskega društva nam je poslala: Zeza združenj gostinčarskih obrti za dravsko banovino pripravila za svoje člane iz bivše Kranjske dvočleni avtobusni izlet v Slovenske gorice in priredi ob tej priliki na raznih krajih pokušajo letošnjih vinskih moštov in vin iz še preostalih zalog. Izletniki dospejo v Ptuj v sredo 18. t. m. ob 12. Po kosilu bo ob 13. pri g. Berliču Jožku v Ptujju pokušnja moštov in starih vin. Ker nameravajo izletniki nastopiti kot intereseanti za nakup dobrih vinskih moštov in starih vin, se vabijo vsi vinogradniki mesta in širše okolice, ki imajo še naprodaj vinske mošče in stara vina, da prinesejo ob gori označeni uri vzorce svojih pridelkov, in sicer od vsake vrste po eno buteljko (0.7 litra) in stopijo z izletniki gostinčarji v direktne kupniške stike. Ker je program izletnikov časovno omejen, se vabijo vsi vinogradniki, da se točno držijo določenega časa začetka pokušnje. Iz Ptoja se bo izlet nadaljeval v Zavre, Ormož, Ivanjko, Ljutomer, Slatino Radence in Gornjo Radgono.

I. Ptujski šahovski klub bo igral v predtekmovalju za prvenstvo Slovenske šahovske zveze dve tekmi v Celju s tamkajšnjim šahovskim klubom, in sicer 14. in 15. t. m. Za ptujski klub bodo igrali gg. Gabrovšek, Levačič, dr. Sluga, Schwab, Sreč, Špat, Šošarič in Zelenko. Vsako prvo sredo v mesecu se vrši brzopotezni turnir za prvenstvo dotičnega meseca.

Točno plačaj »Jutru« naročnino Varui svojcem zavarovalnino

Naše gledališče

DRAMA

Sobota, 14.: Na ledeni plošči. Izven. Nedelja, 15.: Vesela božja pot. Izven. Znižane cene, ob 20 Din navzdol. Ponedeljek 16.: Kvadratura kroga. Red A.

Repriža Wernerjeve igre »Na ledeni plošči«. Izredno zanimivo obravnavana »nov. z. jela iz sodobnih življenjskih razmer, slika razkol med dvema generacijama: idealistov in materialistov. Avtor opisuje življenje meščanske rodine profesorja Junka v kateri se bore štirje odrasli otroci za eksistenco. Premiera je imela odlični umetniški uspeh, kreacije vseh sodelujočih so pripomogle delu do popolne dognanosti. Zasedba je premierska. Režiser: Ciril Debevec.

OPERA

Sobota 14.: Lucia di Lammermoor. Gostovanje g. Josipa Rijavca. Nedelja, 15.: ob 15. Pod to goro zeleno. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. ob 20. Hoffmannove pripovedke. Izven. Ponedeljek 16.: Zaprtlo.

Gostovanje g. Josipa Rijavca. V soboto 14. t. m. bo pel naš rojak g. Josip Rijavec v Donizettijevi operi »Lucia di Lammermoor« glavno tenorsko partijo. G. Rijavec je edini slovenski tenorist, ki se je tako afirmiral v tujini na vseh evropskih odrih, da je na njih vedno dobrodošel, visoko cenjen gost. Občinstvo opozarjamo na to enkratno gostovanje tega odličnega pevalca, pri katerem se družita visoka umetniška kultura s krasnim pevskim materialom in »empatizno igro. Predstava bo izven abonmana.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

Sobota 14.: ob 20. Janez Sonce — vitez z vrtnico. Nedelja 15.: ob 20. Janez Sonce — vitez z vrtnico.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE:

Sobota, 14.: Ukrožena trnoglavka. C. Nedelja, 15.: ob 15. uri Ciganski primaš. Ob 20. Prva legija Gostuje Milan Skrbinšek v proslavo 25-letnice svojega odrskega delovanja.

Predstava v proslavo 25-letnice odrskega delovanja Milana Skrbinška. Odlični ljubljanski režiser in igralec, ki je deloval svoj čas zelo uspešno tudi v Mariboru ter je letosno pomlad slavil svojo peto in dvajsetletnjo v Ljubljani, gostuje v uloži dr. Morela v Laveryjevi drami »Prva legija«.

Radio

Sobota, 14. novembra

Ljubljana 12.: Pester program na ploščah. — 12.45: Vreme, poročila. — 13.: Čas, spored, obvestila. — 14.: Vremenska napoved. — 18.: Za delopust igra radijski orkester. — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19.: Čas, vreme, poročila. — 19.30: Nac. ura: Kako je Turčija po Omer paši Latašu uvedla reformo v Bosni. — 19.50: Prenos sporeda. — 20.: O zunanji politiki (dr. Alojz Kuhar). — 20.20: Martinovanje. — 22.: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Operetna glasba. Radijski orkester.

Beograd 17.20: Orkestralni in pevski koncert. — 18.30: Skladbe za čelo in klavir. — 19.50: Srbski večer. — 22.20: Lahka in plesna muzika. — Zagreb 17.15: Koncert orkestra. — 20.: Orkestralni in violinski koncert. — 21.: Lahka glasba. — 21.30: Tamburaški zbor. — 22.20: Harmonika. — Praga 19.45: Vojaška godba. — 20.30: Zabaven večer. — 22.15: Lahka godba in ples. — Varšava 19.30: Orkester in solisti. — 21.: Skladbe za čelo in klavir. — 21.30: Lahka glasba. — Dunaj 12.: Plošče. — 15.40: Koncert orkestra mandolin. — 17.: Plošče po željah. — 17.45: Narodne pesmi. — 19.15: Operetni večer. — 22.20: Arije in pesmi. — 23.10: Plošče za ples. — 23.50: Dunajska glasba. — München 18.: Godalni kvintet. — 19.40: Plošče. — 20.10: Zabavna ura. — 21.10: Vedra glasba na ploščah. — 23.: Plesni orkester. — Stuttgart 18.30: Iz zvočnih filmov. — 20.10: Pester glasbeni program. — 22.30: Lahka glasba. — 24.: Sprehod po kabarelih. — Berlin 19.: Schumannove pesmi in klavirske skladbe. — 19.30: Komorna glasba.

Danes zjutraj je po dolgi boleznini umrl naš zaslužni in dolgoletni ravnatelj gospod

Fran Jezeršek

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo 15. novembra ob pol 3^h popoldne iz mrtvaške veže zaveščišča Sv. Jožefa, Vidovdanska cesta.

Svojemu zvestemu sodelavcu ohranimo vedno časten spomin.

Ljubljana, 13. novembra 1936.

Narodna tiskarna.

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali tajanje naslova
5 Din Najmanjši znesek
17 Din

Soferja
mekanika, mladega sprej-
mem takoj. Naslov vseh
poslovalnicah Jutra.

Železninar
praksno, spreten prodaja-
lec, dobi mesto. Ponudbe z
zahtevno plačo in prepiš
spraveval na ogl. odd. Jutra
pod »Ljubljana«.

Kontoristinja
absolventka trgovske šole s
praksno, sprejem. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Kalkulacija«.

Zobotehniškega
praktikanta
s predpisano šolsko izobraz-
bo, sprejem. Ponudbe na
Naslov v vseh poslovalni-
kah Jutra.

Mlajšo moč
za akademsko izobrazbo, za
zaupno mesto, v starosti do
35 let, po možnosti neozna-
čene, s znanstvom dr-
žavnih jezikov in nemšine,
izbo svetovno podjetje. Re-
fleksija se samo na prvo-
vrstne osebnosti, ki se za-
morejo izkazati z najbolj-
šimi referencami. Osebi
saj se prilika tudi, slika,
katera se zanesljivo vrne.
Dopise je nasloviti na ogl.
odd. Jutra pod »Stalnost«.

Frizerko
samostojno moč, sprejem
takoj v stalno službo. Jo-
sip Novak. Laško.

Trgovski pomočnik
vojašine prost, več me-
šane stroke, lob službo
1. ali 15. decembra. Po-
nudbe s sliko na ogl. odd.
Jutra pod »Zanesljiva«.

Iščemo pletilje
dobro izveščane in tudi
manj izveščane pridejo v
postav. Plača po dogovoru.
Ponudbe na M. Vrhunec,
Bled.

Prodajalca
iznajena v prodaji kruha,
dobra računarska, dobi me-
sto. Pogoj pridaja in po-
stena. — Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Prijava«.

Frizerko
dobro v tel. in trajni
oddelnici, sprejme v stal-
no službo proti dobri plači
slovo BREŠKVAR, Dom-
žale.

Službo išče
Veska Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali tajanje naslova
5 Din Najmanjši znesek
17 Din

Mesarski pomočnik
mlad, vojašine prost, iz-
veščan v vseh lelih zeli
prejemati službo 15. decem-
bra ali pozneje. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Sklad 30«.

Kuharica
vredna meščanska kuharica ter
vseh gospodinskih del, tel.
mesta k manjši družini. —
Gre tudi k večji družini.
Ponudbe na podružnico Ju-
tra v Celju pod »Zahtevno«.

Pouk
Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali tajanje naslova
5 Din Najmanjši znesek
17 Din

Inštruktorja
dobroga in resnega, za IV.
gimnazija sprejem. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra.

Pouk na harmoniki
klavirski in kromatični za
začetnike in nadaljevalce,
za otroke in odrasle. Na-
slov tudi brez not. Dopise
na ogl. odd. Jutra pod
»Sigurno uspeh«.

INSERIRAJ
V „JUTRU“

G. Th. Rothman:

Gospod Kozamurnik
gre na letovanje

64

Gospa Spehkeva, ki je imela zdaj pri-
liko, da bi dokazala svojo miroljubnost,
je kar podivjala. Zgrabila je svoj stol
in ga zalučila na balkon. Lahki stol je
sfrčal kvisku in obvisel gospodu Koz-
amurniku okoli vratu. To je bilo pa res
od sile!

Prodaj

Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali tajanje naslova
5 Din Najmanjši znesek
17 Din

Snežke, galoše
tomače, čevlje, najboljšo
kvaliteto, po različnih
cenah nudi
trrdka

P. M. SCHMITT,
Pred školijo 2, Lingerjeva
4, Ljubljana.

Več voz žaganja
za kurjavo, prodaj. Trža-
ška cesta 9.

Gramofon. plošče
in gramofone
bivše trrdke A. Resberger
dobite po razprodajnih ce-
nah v Dalmatinovi ulici, 10,
nasproti hotela Struckelj.

Trgovski pult
dolg 4 m, prodaj. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Dobro ohranjeno«.

Parni kotel
za grejke 6 mq. 0,5 atm.,
v zelo dobrem stanju, pro-
damo. Čistias. Ljubljana,
Celovška 90a.

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN
PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

Glasbila

Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali tajanje naslova
5 Din Najmanjši znesek
17 Din

Mandolinisti!
Naprada 2 pikola, 1 men-
dolina, 1 mandola, 1 man-
dolinčelo, 1 bas. — Sokol
Vrhnik.

Kupin

Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali tajanje naslova
5 Din Najmanjši znesek
17 Din

Drobitelj
za celotno gramofon. montažo
s motorjem na voz, za pre-
nos, komaj kupim moč,
za surove olje ali
gume, kupim ali posu-
samo, sam trrdke, ali
sam morda živice, lepo
cena. Luče.

Tehnico

decimalko, 25 do 100 kg,
kupim. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Tehnica«.

Peč

na tajanje kupim, žužek,
Ljubljana, Tavčarjeva ulica
št. 16.

Kapital

Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali tajanje naslova
5 Din Najmanjši znesek
17 Din

Hranilne vloge
vseh vrst
kupuje po najvišji ceni
tako v gotovini

Al Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul.
14/1 Telefon 35-10

Vloge Ljubljanske

kreditne banke
vseko vrsto kupim takoj
Plačam najboljšo. Ponudbe
na podružnico Jutra Mar-
bor od »Drava«.

Bančno kom. zavod

Maribor, Aleksandrova 40,
izvršuje najboljšo nakup in
prodajo

Hranilnih VLOG

vseh denarnih zavodov. Za
odgovor Din 3 znamk.

Hranilne vloge

kupite ali prodaste
najboljšo
potom moje posame

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 12
Telefon 38-10.

Hranilne knjižice

Kmetke posojilnice, večje
zneske, sprejemimo proti
odplačilu polnega zneska v
obrokih. Nudimo popolno
varnost. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »November
382«.

Mesarijo z gostilno

na željo ali oddam v
najam. Prednost ni, ki
posodi 10.000 Din. Popolna
varnost. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Iščemo posojilo

Din 1.000.000, tudi v manj-
ših zneskih, proti 8% obre-
stim, popolnemu jamstvu in
odplačilu. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Ziga«.

Dvosob. stanovanje

komfortno, takoj oddam.
Polize se Fugnerjeva ulica
št. 32/1.

Sobo odda

Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali tajanje naslova
5 Din Najmanjši znesek
17 Din

Velik prazen

kabineto
s kuhinjo, eventualno so-
uporaba kopalnice, oddam
samo boljši, solidni oseb.
Naslov v vseh poslovalni-
kah Jutra.

2 krasni

opremljeni sobi
oddam boljsemu gospodu,
gospodi ali pa raskeske-
mu paru, Centralna kurja-
va, lift, telefon, kopalnica,
v bližini pošte. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.

Sobo

lepo in solčno, v sredini
mesta, oddam takoj ali 1.
decembra. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra.

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam
na Taboru. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra.

Hubertus

nepremičljiv
temnosiv in v
različnih barvah
po Din 250.— ter
vsa druga obla-
čila po neverjetno
nizkih cenah pri
PRESKER-JU.
Ljubljana,
Sv. Petra c. 14

KLIŠEJE

ENO
V VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

SRAJCE ZA GOSPODE,

modne poplin, bele, razne športne, flane-
laste, spalne srajce zimske in letne, spo-
dnje gradl in barhent hlače, pižame, bele,
sive in črne delavne halje, volnene in bom-
bažasto triko perilo dobite najcenejše
v novi špeciální trgovini F. I. GORICAR,
Ljubljana — Sv. Petra cesta 30.

Da se nova trgovina vpelja, dobi vsak kdor
kupi nad Din 25.— primerno reklamno
darilce!

„KALEFLUID“

ojačuje izločevalno
delovanje vseh žlez. Krepi živčni sistem in
jači organizem. Uporablja se pri preu-
trujenosti, pri popolni nevrasteniji. Breplačno
detajlna literatura, zahtevajte: Beograd,
Masarykova 9, Miloš Marković.

»KALEFLUID« se dobiva v lekarnah in
drogerijah. Reg. S. br. 5300-32

Ob vsaki priliki —

se spomnite

da so „Jutrovi“ „Mali oglasi“

Sloveniji najuspešnejša, naj-
cenejša in najhitrejša posre-
dovalnica za slušbe vseh vrst,
za prodajo in nakup vseh
stvari, za nepremičnosti, lo-
kale, podjetja, kapital, še
niti in za vse drugo

Ob vsaki priliki —

se spomnite

da so „Jutrovi“ „Mali oglasi“

Sloveniji najuspešnejša, naj-
cenejša in najhitrejša posre-
dovalnica za slušbe vseh vrst,
za prodajo in nakup vseh
stvari, za nepremičnosti, lo-
kale, podjetja, kapital, še
niti in za vse drugo

Ob vsaki priliki —

se spomnite

da so „Jutrovi“ „Mali oglasi“

Sloveniji najuspešnejša, naj-
cenejša in najhitrejša posre-
dovalnica za slušbe vseh vrst,
za prodajo in nakup vseh
stvari, za nepremičnosti, lo-
kale, podjetja, kapital, še
niti in za vse drugo

Ob vsaki priliki —

se spomnite

da so „Jutrovi“ „Mali oglasi“

Sloveniji najuspešnejša, naj-
cenejša in najhitrejša posre-
dovalnica za slušbe vseh vrst,
za prodajo in nakup vseh
stvari, za nepremičnosti, lo-
kale, podjetja, kapital, še
niti in za vse drugo

Ob vsaki priliki —

se spomnite

da so „Jutrovi“ „Mali oglasi“

Sloveniji najuspešnejša, naj-
cenejša in najhitrejša posre-
dovalnica za slušbe vseh vrst,
za prodajo in nakup vseh
stvari, za nepremičnosti, lo-
kale, podjetja, kapital, še
niti in za vse drugo

Ob vsaki priliki —

se spomnite

da so „Jutrovi“ „Mali oglasi“

Sloveniji najuspešnejša, naj-
cenejša in najhitrejša posre-
dovalnica za slušbe vseh vrst,
za prodajo in nakup vseh
stvari, za nepremičnosti, lo-
kale, podjetja, kapital, še
niti in za vse drugo

Ob vsaki priliki —

se spomnite

da so „Jutrovi“ „Mali oglasi“

Sloveniji najuspešnejša, naj-
cenejša in najhitrejša posre-
dovalnica za slušbe vseh vrst,
za prodajo in nakup vseh
stvari, za nepremičnosti, lo-
kale, podjetja, kapital, še
niti in za vse drugo

Ob vsaki priliki —

se spomnite

da so „Jutrovi“ „Mali oglasi“

Sloveniji najuspešnejša, naj-
cenejša in najhitrejša posre-
dovalnica za slušbe vseh vrst,
za prodajo in nakup vseh
stvari, za nepremičnosti, lo-
kale, podjetja, kapital, še
niti in za vse drugo

Ob vsaki priliki —

se spomnite

da so „Jutrovi“ „Mali oglasi“

Sloveniji najuspešnejša, naj-
cenejša in najhitrejša posre-
dovalnica za slušbe vseh vrst,
za prodajo in nakup vseh
stvari, za nepremičnosti, lo-
kale, podjetja, kapital, še
niti in za vse drugo

Ob vsaki priliki —

se spomnite

da so „Jutrovi“ „Mali oglasi“

Sloveniji najuspešnejša, naj-
cenejša in najhitrejša posre-
dovalnica za slušbe vseh vrst,
za prodajo in nakup vseh
stvari, za nepremičnosti, lo-
kale, podjetja, kapital, še
niti in za vse drugo

Ob vsaki priliki —

se spomnite

da so „Jutrovi“ „Mali oglasi“

Sloveniji najuspešnejša, naj-
cenejša in najhitrejša posre-
dovalnica za slušbe vseh vrst,
za prodajo in nakup vseh
stvari, za nepremičnosti, lo-
kale, podjetja, kapital, še
niti in za vse drugo

Sobe išče

Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali tajanje naslova
5 Din Najmanjši znesek
17 Din

Zakonski par

mlad, izbo opremljeno sobo
s 1 posteljo ter številnikom
ali s kuhinjo za 1. decem-
ber. Zatejemo v bližini
kakšne menze. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Stalnost«.

Akademik

Reče za takoj separirano
sobo. Ponudbe z navedbo
cene na ogl. odd. Jutra
pod »Center« ali
blizu tramvajev.

Prehrana

Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali tajanje naslova
5 Din Najmanjši znesek
17 Din

Otroka

vseke starosti, sprejme v
okrbo dobra hiša na de-
želi. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Dopisi

Veska Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali tajanje naslova
5 Din Najmanjši znesek 20 Din

Gospodinj

samoostojno, inteligentno, —
simpatično, zdravo, mlajšo,
iže za stalno 40leten sam-
ski gospod. Ponudbe z
osebim popisom na ogl.
odd. Jutra pod »Harmo-
nija«.

Razno

Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali tajanje naslova
5 Din Najmanjši znesek
17 Din

Hubertus

nepremičljiv
temnosiv in v
različnih barvah
po Din 250.— ter
vsa druga obla-
čila po neverjetno
nizkih cenah pri
PRESKER-JU.
Ljubljana,
Sv. Petra c. 14

KLIŠEJE

ENO
V VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Hubertus

nepremičljiv
temnosiv in v
različnih barvah
po Din 250.— ter
vsa druga obla-
čila po neverjetno
nizkih cenah pri
PRESKER-JU.
Ljubljana,
Sv. Petra c. 14

KLIŠEJE

ENO
V VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Hubertus

nepremičljiv
temnosiv in v
različnih barvah
po Din 250.— ter
vsa druga obla-
čila po neverjetno
nizkih cenah pri
PRESKER-JU.
Ljubljana,
Sv. Petra c. 14

KLIŠEJE

ENO
V VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Hubertus

nepremičljiv
temnosiv in v
različnih barvah
po Din 250.— ter
vsa druga obla-
čila po neverjetno
nizkih cenah pri
PRESKER-JU.
Ljubljana,
Sv. Petra c. 14

KLIŠEJE

ENO
V VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Hubertus

nepremičljiv
temnosiv in v
različnih barvah
po Din 250.— ter
vsa druga obla-
čila po neverjetno
nizkih cenah pri
PRESKER-JU.
Ljubljana,
Sv. Petra c. 14

KLIŠEJE

ENO
V VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Hubertus

nepremičljiv
temnosiv in v
različnih barvah
po Din 250.— ter
vsa druga obla-
čila po neverjetno
nizkih cenah pri
PRESKER-JU.
Ljubljana,
Sv. Petra c. 14

KLIŠEJE

ENO
V VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Hubertus

nepremičljiv
temnosiv in v
različnih barvah
po Din 250.— ter
vsa druga obla-
čila po neverjetno
nizkih cenah pri
PRESKER-JU.
Ljubljana,
Sv. Petra c. 14

KLIŠEJE

ENO
V VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA